

KONFERENCES PAR EIROPAS NĀKOTNI PRIEKŠLIKUMU PROJEKTI

Konference
par Eiropas
nākotni

1. ["Klimata pārmaiņas un vide"](#) 2
2. ["Veselība"](#) 7
3. ["Spēcīga ekonomika, sociālais taisnīgums un nodarbinātība"](#) 11
4. ["ES pasaulē"](#) 19
5. ["Vertības un tiesības, tiesiskums, drošība"](#) 25
6. ["Digitālā transformācija"](#) 30
7. ["Eiropas demokrātija"](#) 35
8. ["Migrācija"](#) 42
9. ["Izglītība, kultūra, jaunatne un sports"](#) 45

“Klimata p rmai as un vide“

1. [Priekšlikums par tēmu: lauksaimniecība, pārtikas ražošana, bioloģiskā daudzveidība, ekosistēmas, piesārņojums](#)

MĒRĶIS. Droša, ilgtspējīga, taisnīga, klimata kontekstā atbildīga pārtikas ražošana par pieņemamu cenu, ievērojot ilgtspējas principus, respektējot vidi, sargājot bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas un vienlaikus garantējot nodrošinājumu ar pārtiku

Pasākumi

1. Izvirzīt priekšplānā zaļās un zilās ekonomikas koncepciju, veicināt efektīvu un videi un klimatu saudzējošu lauksaimniecību un zivsaimniecību ES un pasaulē, cita starpā arī bioloģisko lauksaimniecību un citus inovatīvas un ilgtspējīgas saimniekošanas veidus, piemēram, vertikālo lauksaimniecību, kas ar mazāku izejvielu daudzumu ļauj saražot vairāk pārtikas, turklāt samazinot emisijas apjomu un ietekmi uz vidi, bet tomēr garantējot augstu ražīgumu un nodrošinājumu ar pārtiku. (3. paneldiskusijas ieteikumi Nr. 1, 2 un 10; 2. paneldiskusijas ieteikums Nr. 4)
2. Pārorientēt subsīdijas un novirzīt spēcīgākus stimulus bioloģiskajai lauksaimniecībai un ilgtspējīgai lauksaimniecībai, kas atbilst tīras vides standartiem un palīdz sasniegt globālos klimata mērķus. (3. paneldiskusijas ieteikumi Nr. 1 un 12)
3. Piemērot lauksaimniecībā aprites ekonomikas principus un popularizēt pasākumus, kas vērsti pret pārtikas izšķērdēšanu (debates darba grupā, pienesums daudzvalodu digitālajā platformā (DDP))
4. Ievērojot spēkā esošos mērķrādītājus, nopietni samazināt ķīmisko pesticīdu un mēslošanas līdzekļu izmantošanu, tomēr garantējot nodrošinājumu ar pārtiku, un atbalstīt pētījumus, kas ļautu izstrādāt ilgtspējīgākas dabā balstītas alternatīvas. (3. paneldiskusijas ieteikums Nr. 10, debates darba grupā)
5. Ieviest oglekļa piesaistes sertifikāciju, kuras pamatā ir stingra oglekļa, stabila un pārredzama uzskaitē (diskusijas plenārsesijā)
6. Vairāk pētījumu un inovācijas, cita starpā arī par tehnoloģiskiem risinājumiem, kas nodrošina ilgtspējīgu ražošanu, par augu rezistenci un precīzo lauksaimniecību, un vairāk komunikācijas, konsultatīvo sistēmu un apmācību, kas paredzētas lauksaimniekiem, un ko sniedz lauksaimnieki (3. paneldiskusijas ieteikums Nr. 10, debates darba grupā, diskusijas plenārsesijā)
7. Izskaut sociālo dempingu un veicināt taisnīgu un zaļu pārkārtošanos uz labāku nodarbinātību ar ļoti kvalitatīviem drošības, veselības un darba apstākļiem lauksaimniecības nozarē (DG debates)
8. Risināt tādus jautājumus kā plastmasas izmantošana lauksaimniecības plēvēs un meklēt veidus, kā mazināt ūdens patēriņu lauksaimniecībā (DDP)
9. Pārdomāta dzīvnieku audzēšana un gaļas ražošana, galveno uzmanību pievēršot dzīvnieku labturībai un ilgtspējas faktoram, ar tādiem pasākumiem kā skaidrs marķējums, augsti standarti un kopīgas normas dzīvnieku audzēšanai un pārvadāšanai, kā arī spēcīgākas saiknes veidošana starp audzēšanu un barošanu (3. paneldiskusijas ieteikumi Nr. 16 un 30)

2. [Priekšlikums par tēmu: lauksaimniecība, pārtikas ražošana, bioloģiskā daudzveidība, ekosistēmas, piesārņojums](#)

MĒRĶIS. Sargāt un atjaunot bioloģisko daudzveidību, ainavas un okeānus un likvidēt piesārņojumu

Pasākumi

1. Veidot, atjaunot, labāk pārvaldīt un paplašināt aizsargājamas teritorijas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai (FR ieteikums, 3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 11)
2. Ieviest piespiešanas un atalgošanas sistēmu piesārņojuma problēmas risināšanai, piemērojot "piesārņotājs maksā" principu, kas būtu jāiestrādā arī nodokļu pasākumos, tos kombinējot ar izpratnes veicināšanu un stimuliem (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 32, FR ieteikums, diskusijas plenārsesijā)
3. Panākt spēcīgāku pašvaldību ietekmi uz pilsētu plānošanu un jaunu ēku būvniecību tā, ka tiek atbalstīta tā dēvētā zilā/zaļā infrastruktūra, turpmāk nepieļaut un izbeigt jebkādu augsnes noslēgšanu un noteikt obligātas zaļās zonas jaunbūvēm, lai vairotu bioloģisko daudzveidību un pilsētu mežus (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 5, 1. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 18, FR ieteikums)
4. Aizsargāt kukaiņus, sevišķi vietējo sugu kukaiņus un apputeksnētājus, un tādēļ cita starpā nodrošināt aizsardzību pret invazīvām sugām un panākt spēkā esošā regulējuma labāku izpildi. (1. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 18)
5. Atbalstīt mežu — arī ugunsgrēkā zaudētu mežu — atjaunošanu un apmežošanu, atbildīgas meža apsaimniekošanas īstenošanu un atbalstīt koksnes labāku izmantošanu citu materiālu aizstāšanas nolūkā. Noteikt saistošus valsts mērķus visās ES dalībvalstīs attiecībā uz vietējo koku un vietējās floras atjaunošanu, ņemot vērā valstu atšķirīgās situācijas un īpatnības (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 14, 1. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 18)
6. Panākt, ka tiek pildīts aizliegums izmantot vienreizlietojamus plastmasas izstrādājumus, un piemērot to plašāk (DDP)
7. Aizsargāt ūdens avotus un apkarot upju un okeānu piesārņojumu, tostarp pētot un apkarojot mikroplastmasas piesārņojumu, un veicināt videi draudzīgu kuģošanu, izmantojot labākās pieejamās tehnoloģijas un izveidojot ES pētniecību un finansējumu alternatīvām jūras transporta degvielām un tehnoloģijām (DDP, debates darba grupā)
8. Ierobežot gaismas piesārņojumu (debates darba grupā)

[3. Priekšlikums par tēmu: klimata pārmaiņas, enerģija, transports](#)

MĒRĶIS. Panākt drošāku Eiropas energoapgādi un stiprināt ES enerģētisko neatkarību, vienlaikus garantējot taisnīgu pārkārtošanos un pietiekami nodrošinot Eiropas iedzīvotājus ar ilgtspējīgu enerģiju par pieņemamu cenu. Risināt klimata pārmaiņu problēmu, ko ES dara, uzņemoties pasaules līdera lomu ilgtspējīgas enerģijas politikas jomā un ievērojot globālos klimata aizsardzības mērķus

Pasākumi

1. Pabeigt un, kad vien iespējams, paātrināt zaļo pārkārtošanos, jo īpaši ar lielākiem ieguldījumiem atjaunīgajos energoresursos, lai samazinātu atkarību no ārējiem energoavotiem, atzīstot arī vietējo un reģionālo pašvaldību lomu zaļās pārkārtošanās procesā (debates darba grupā)

2. Energētikas politikas nostādņēs apsvērt iespējamo ģeopolitisko ietekmi un ietekmi uz drošību — cita starpā arī cilvēktiesību, ekoloģiskā aspekta un labas pārvaldības, kā arī tiesiskuma kontekstā, — saistībā ar visiem enerģijas piegādātājiem no trešām valstīm (debates darba grupā)
3. Ar energoefektivitātes projektiem mazināt atkarību no naftas un gāzes importa, atbalstīt cenas ziņā pieņemamu sabiedrisko transportu, ātrgaitas dzelzceļa un kravu pārvadājumu tīklu, nodrošināt vairāk enerģijas no tīriem un atjaunīgiem energoresursiem (4. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 2, 1. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 10, FR, DE ieteikumi)
4. Uzlabot kvalitāti un savienotību, nodrošināt tehnisko apkopi un pārveidot elektroenerģijas infrastruktūru un elektrotīklus, lai uzlabotu drošību un nodrošinātu pāreju uz atjaunīgajiem enerģijas avotiem (1. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 10, debates darba grupā)
5. Investēt atjaunīgo energoresursu tehnoloģijās, tādās kā zaļā ūdeņraža efektīva ražošana un izmantošana, sevišķi nozarēs, kuras ir grūti elektrificēt (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 31, debates darba grupā)
6. Investēt jaunu videi saudzīgu energoavotu un uzglabāšanas metožu izpētē un, kamēr nav rasts konkrēts risinājums, papildus investēt optimālos enerģijas ražošanas un uzglabāšanas risinājumos, kas jau ir pieejami. (3. paneļdiskusijas ieteikumi Nr. 9 un 31)
7. Noteikt pienākumu izmantot CO₂ filtrus fosilā kurināmā elektrostacijās un sniegt finansiālu palīdzību dalībvalstīm, kurām nav finanšu līdzekļu, lai ieviestu CO₂ filtrus (3. paneļdiskusija ieteikums Nr. 29)
8. Nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos, kas aizsargātu darbiniekus un darbvietas, nodrošinot atbilstošu finansējumu pārkārtošanās procesam un turpmākiem pētījumiem, īstenojot nodokļu sistēmas reformu taisnīgāka nodokļu režīma pamāksanai un veicot pasākumus, kas vērsti pret krāpšanu nodokļu jomā, un nodrošinot iekļaujošu pārvaldības pieeju politikas veidošanai visos līmeņos (piemēram, vērienīgi pasākumi pārkvalifikācijai/kvalifikācijas celšanai, stingra sociālā aizsardzība, sabiedrisko pakalpojumu saglabāšana publiskā sektora pārziņā, noteikumu saglabāšana par darba aizsardzību). (diskusijas plenārsesijā, debates darba grupā, DDP)
9. Ieviest investīciju kopumu klimatu saudzējošām tehnoloģijām un inovācijām, kas būtu jāfinansē, izmantojot ar klimatu saistītus importa tarifus un ar klimatu saistītas oglekļa korekcijas nodevas (DE ieteikums)
10. Pēc pārejas perioda vairs nedrīkst subsidēt fosilo kurināmu, nedz arī atvēlēt finansējumu tradicionālajai gāzes infrastruktūrai (debates darba grupā)
11. Vairo ES līderpozīcijas un ieņemt stingrāku nostāju un atbildību, veicinot vērienīgu rīcību klimata politikas jomā un taisnīgu pārkārtošanos, kā arī palīdzot risināt zaudējumu un kaitējuma problēmu starptautiskajā sistēmā, kuras centrālais elements ir Apvienoto Nāciju Organizācija (NL ieteikums, debates darba grupā)

4. [Priekšlikums par tēmu: klimata pārmaiņas, enerģija, transports](#)

MĒRĶIS. Nodrošināt ļoti kvalitatīvu, mūsdienīgu, zaļu un drošu infrastruktūru, garantēt savienojumus, cita starpā arī lauku un salu reģioniem, jo īpaši ar sabiedrisko transportu par pieņemamu cenu

Pasākumi

1. Atbalstīt sabiedrisko transportu un veidot Eiropas sabiedriskā transporta tīklu — sevišķi lauku un salu reģionos —, kas ir efektīvs, uzticams un cenas ziņā pieņemams, ar papildu stimuliem sabiedriskā transporta izmantošanai (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 36, 4. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 2)
2. Investēt ātrgaitas un nakts satiksmes vilcienos un noteikt vienotu standartu attiecībā uz videi saudzīgu dzelzceļa tehnoloģiju Eiropā, lai piedāvātu ticamu alternatīvu un raitāk rastu iespēju aizstāt tuvsatiksmes lidojumus un mazināt šādu lidojumu pievilcību (debates darba grupā, DDP)
3. Veicināt elektrisko transportlīdzekļu iegādi — paturot prātā to, lai cena būtu pieņemama mājsaimniecībām, — un veicināt labam baterijas darbmuža standartam atbilstošu elektrisko transportlīdzekļu (kopīgu) izmantošanu, kā arī investīcijas citu nepiesārņojošu tehnoloģiju izstrādē tiem transportlīdzekļiem, kuru elektrifikāciju ir grūti panākt (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 38)
4. Veidot ātrdarbīga interneta un mobilo sakaru tīkla savienojumus lauku un salu reģionos (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 36)
5. Uzlabot esošo transporta infrastruktūru, raugoties no ekoloģijas viedokļa (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 37)
6. Pieprasīt pilsētu attīstības plānošanas programmas “zaļākām” pilsētām ar zemāku emisijas apjomu, paredzot īpašas no autosatiksmes brīvas zonas pilsētās, kas nekaitē komercdarbības zonām (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 6)
7. Uzlabot pilsētas infrastruktūru riteņbraukšanai un nodrošināt riteņbraucējiem un gājējiem vēl vairāk tiesību un lielāku tiesisko aizsardzību, cita starpā arī tad, ja noticis negadījums, kurā iesaistīts mehāniskais transportlīdzeklis, un turklāt garantēt ceļu satiksmes drošību un piedāvāt apmācību par ceļu satiksmes noteikumiem (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 4)
8. Reglamentēt kriptovalūtu izrakšanu, kurai tiek izmantots milzīgs elektrības daudzums (DDP)

5. [Priekšlikums par tēmu: ilgtspējīgs patēriņš, iepakojums un ražošana](#)

MĒRĶIS. Veicināt materiālu labāku izmantošanu un apsaimniekošanu ES, lai tā vairāk atbilstu aprites principam, kļūtu autonomāka un neatkarīgāka. Veidot aprites ekonomiku, sekmējot ilgtspējīgu ES produkciju un ražošanu. Panākt, ka visi ES tirgū laistie produkti atbilst kopīgiem ES vides standartiem

Pasākumi

1. Stingrāki un saskaņoti ražošanas standarti Eiropas Savienībā un pārredzama marķēšanas sistēma visiem produktiem, kas tiek tirgoti ES tirgū, attiecībā uz šādu produktu ilgtspēju/ vides pēdu, kā arī kalpošanas laika ilgumu, izmantojot QR kodu un ekoatzīmi vai digitālo produkta pasi (3. paneļdiskusijas ieteikumi Nr. 8, 13, 20, 21, 1. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 16, 4. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 13)
2. Pārskatīt globālās piegādes ķēdes, cita starpā arī lauksaimniecības produkcijas nozarē, lai mazinātu ES atkarību un šīs ķēdes saīsinātu (DDP)
3. Vēl lielākā apjomā nepieļaut atkritumu veidošanos un tādēļ noteikt mērķrādītājus tam, cik lielā mērā ir novēršama atkritumu rašanās un īstenojama atkārtota izmantošana, un noteikt kvalitātes standartus atkritumu šķirošanas sistēmām (debates darba grupā, FR ieteikums)

4. Pakāpeniski atteikties no neilgtspējīgiem iepakojuma veidiem, reglamentēt videi drošus iepakojuma veidus un nepieļaut materiālu izšķērdēšanu iepakojumos, un to panākt, piedāvājot finansiālus stimulus un piemērojot sodus, kā arī investējot alternatīvu pētījumos (3. paneļdiskusijas ieteikumi Nr. 15 un 25, 1. paneļdiskusija ieteikums Nr. 12, 4. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 16)
5. Ieviest ES mēroga iepakojuma depozīta sistēmu un modernus taras standartus (3. paneļdiskusijas ieteikumi Nr. 22 un 23, DDP)
6. Izveidot ES zināšanu platformu par to, kā nodrošināt produktu ilgtermiņa un ilgtspējīgu izmantošanu un kā "remontēt" produktus, tostarp iekļaujot patērētāju apvienībām pieejamo informāciju (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 20)
7. Ieviest pasākumus, ar ko risināt agrīnā vai pāragrā (tostarp plānotā) nolietojuma problēmu, nodrošināt ilgāku garantijas laiku, veicināt tiesības uz produkta remontu, kā arī nodrošināt saderīgu rezerves daļu pieejamību un piekļūstamību (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 20, FR un DE ieteikumi, 1. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 14)
8. Izveidot otrreizējo izejvielu tirgu un tādēļ cita starpā apsvērt arī prasības par reciklēta materiāla īpatsvaru, kā arī sekmēt, ka mazāk tiek izmantoti jaunmateriāli (debates darba grupā)
9. Ātri īstenot tālejošu un ilgtspējīgu tekstilizstrādājumu stratēģiju un izveidot mehānismu, kas nodrošina, lai patērētāji zinātu, ka produkts atbilst ilgtspējas kritērijiem (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 28, debates darba grupā)
10. Īstenot ES pasākumus, ar ko patērētājus rosina un stimulē izmantot ilgāk preces (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 20)
11. Paaugstināt vides standartus un panākt regulējuma izpildi saistībā ar atkritumu eksportu gan Eiropas Savienībā, gan uz trešām valstīm. (4. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 15, DDP)
12. Ieviest pasākumus, ar kuriem ierobežo videi kaitīgu produktu reklamēšanu, un tādēļ noteikt prasību par obligātu atrunu produktiem, kas videi ir īpaši kaitīgi (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 22)
13. Stingrāki ražošanas standarti un taisnīgi darba nosacījumi ražošanā un visā vērtības ķēdē (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 21)

6. [Priekšlikums par tēmu: informācija, izpratne, dialogs un dzīvesveids](#)

MĒRĶIS. Sekmēt zināšanas, izpratni, izglītību un dialoga procesus par vidi, klimata pārmaiņām, enerģijas patēriņu un ilgtspēju

Pasākumi

1. Izveidot pārbaudītu faktu informācijas interaktīvo platformu, kas tiek regulāri atjaunināta un kurā ir pieejama daudzveidīga zinātniska informācija par vidi (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 33)
2. Atbalstīt informācijas kampaņas par ekoloģijas izpratni, cita starpā arī ES ilgtermiņa kampaņu par ilgtspējīgu patēriņu un dzīvesveidu (DE, NL un FR ieteikumi, 3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 7)
3. Sekmēt raitāku dialogu un savstarpēju apspriešanos visos lēmumu pieņemšanas līmeņos, sevišķi ar jauniešiem un vietējā līmenī (DE, NL un FR ieteikumi, 3. paneļdiskusijas ieteikumi Nr. 27 un 35, diskusijas plenārsesijā)

4. ES ar dalībvalstu palīdzību izstrādā kopīgu Eiropas hartu, kas vērsta uz vides problēmu risināšanu un veicina visu iedzīvotāju izpratni var vidi (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 7)
5. Piedāvāt izglītojošus kursus un mācību materiālus visiem, lai vairotu zināšanas par klimatu un ilgtspēju un lai rosinātu uz mūžizglītību par vides tematiku (1. paneļdiskusijas ieteikumi Nr.15 un 35, 3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 24, debates darba grupā)
6. Iekļaut izglītībā pārtikas ražošanu un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, cita starpā arī zināšanas par to, kāpēc neapstrādāta pārtika ir labāka par apstrādātu, un pasākumus, ar kuriem veicina dārzu ierīkošanu skolās, subsidē dārzkopību pilsētās un vertikālo lauksaimniecību. Apsvērt bioloģiskās daudzveidības noteikšanu par obligātu mācību priekšmetu skolās un veicināt izpratni par bioloģisko daudzveidību, izmantojot mediju kampaņas un stimulējošus “konkursus” visā ES (vietējo pašvaldību mēroga konkursus) (3. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 5, 1. paneļdiskusijas ieteikums Nr. 18)
7. Panākt spēcīgāku ES ietekmi un rīcību vides un izglītības jomā, tādēļ paplašinot ES kompetenci ar klimata pārmaiņām un vidi saistītas izglītības jomā un plašāk izmantojot kvalificētu balsu vairākumu, kad tiek lemts par jautājumiem, kas atzīti par “Eiropai nozīmīgiem”, piemēram, par vidi (NL, FR ieteikumi)
8. Klimata aizsardzības un vides saglabāšanas nolūkā veicināt augu izcelsmes pārtikas lietošanu uzturā (DDP)

“Veselība”

7. Priekšlikums par tēmu: veselīga pārtika un veselīgs dzīvesveids¹

MĒRĶIS. Nodrošināt, ka visiem eiropiešiem ir pieejama izglītība par veselīgu pārtiku un pieejama veselīga un cenas ziņā pieņemama pārtika, kas ir veselīga dzīvesveida pamatelements, jo īpaši īstenojot šādus pasākumus.

Pasākumi

1. Noteikt minimālos standartus pārtikas kvalitātei, kā arī pārtikas izsekojamībai, tostarp ierobežot antibiotiku un citu veterināro zāļu lietošanu līdz absolūti nepieciešamajam līmenim, lai profilaktiskā veidā aizsargātu dzīvnieku veselību un labturību, un nodrošināt, ka šajā jomā ir stingrāka kontrole [#23, #17];
2. jau no agrīna vecuma izglītot cilvēkus par veselīgiem paradumiem un mudināt viņus izdarīt drošu un veselīgu izvēli, uzliekot nodokļus neveselīgajai apstrādātajai pārtikai un padarot viegli pieejamu informāciju par pārtikas veselīgumu; šajā nolūkā izveidot Eiropas mēroga novērtēšanas sistēmu apstrādātai pārtikai, kā pamatu izmantojot neatkarīgu zinātnisko ekspertīzi, un izstrādāt marķējumu par hormonālo vielu un endokrīno disruptoru izmantošanu pārtikas ražošanā; šajā sakarā pastiprināt esošo noteikumu uzraudzību un izpildes nodrošināšanu un apsvērt stingrākus noteikumus [#18, #19, DG];
3. veicināt dialogu ar pārtikas ķēdes dalībniekiem no ražošanas posma līdz tirdzniecības posmam par korporatīvo sociālo atbildību attiecībā uz veselīgu pārtiku [#19, DG];
4. ES līmenī atbalstīt veselīgas, dažādas un cenas ziņā pieņemamas pārtikas nodrošināšanu iestādēs, kas apkalpo sabiedrību, piemēram, skolu ēdnīcās, slimnīcās vai aprūpes iestādēs, tostarp ar īpašu finansējumu [#3, plenārsēde, DG];
5. ieguldīt pētījumos par antibiotiku lietošanas ietekmi un hormonālo vielu un endokrīno disruptoru ietekmi uz cilvēka veselību [#17, #18].

8. Priekšlikums par tēmu: veselības aprūpes sistēmas stiprināšana³

MĒRĶIS. Stiprināt mūsu veselības aprūpes sistēmu noturību un kvalitāti, jo īpaši ar šādiem pasākumiem.

Pasākumi

1. Izveidot Eiropas veselības datu telpu, kas atvieglotu veselības datu apmaiņu; pēc brīvprātības principa atsevišķu pacientu medicīniskās kartes varētu tikt darītas pieejamas, izmantojot ES individuālo elektronisko veselības pasi, atbilstīgi datu aizsardzības noteikumiem [#41, DG];
2. radīt pienācīgus darba apstākļus, jo īpaši izmantojot iedarbīgas darba koplīguma slēgšanas sarunas, tostarp ietverot algas un darba režīmus, un saskaņot veselības aprūpes speciālistu apmācības un sertifikācijas standartus; būtu jāizstrādā tīklošanas un apmaiņas programmas,

¹ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt balstās: #3, #17, #18, #19

² # = Eiropas pilsoņu paneļdiskusijas ieteikums

³ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt balstās: #39, #40, #41, #42, #43, #49, NL1, NL2, #51

piemēram, *Erasmus* medicīnas skolām, kas jo īpaši palīdzētu attīstīt prasmes; nolūkā paturēt talantus, jauno profesionāļu zināšanas un darba pieredzi, ir jāizveido ES apmaiņas programmas, lai motivētu mūsu labākos dzīvības zinātņu jomā iesaistītos prātus darboties Eiropā, nevis pakļauties vilinājumam pārcelties uz kādu trešo valsti [#39, DG];

3. nodrošināt stratēģisko autonomiju un izvairīties no atkarības no trešām valstīm [NL2]⁴ attiecībā uz zālēm (jo īpaši aktīvajām vielām) un medicīniskajām ierīcēm (tostarp izejvielām); jo īpaši ES līmenī būtu jāizveido saraksts ar būtiskām un prioritārām, kā arī inovatīvām zālēm un terapijām (piemēram, biotehnoloģijas risinājumiem), pamatojoties uz esošajām Eiropas aģentūrām un HERA, lai garantētu to pieejamību iedzīvotājiem; apsvērt iespējas koordinēti organizēt stratēģisko krājumu veidošanu visā ES; lai panāktu nepieciešamo koordinēto ilgtermiņa rīcību Savienības līmenī, veselības un veselības aprūpes jomu iekļaut starp ES un ES dalībvalstu kopīgajām kompetencēm, grozot LESD 4. pantu [#40, #49, NL2, plenārsesija, DG]
4. arī turpmāk attīstīt, koordinēt un finansēt esošās pētniecības un inovācijas programmas veselības jomā, neapdraudot citas ar veselību saistītas programmas, tostarp Eiropas references tīklus, jo tie veido pamatu, uz kā veidot medicīniskās aprūpes tīklus ļoti specializētām un sarežģītām terapijām [#42, #43, DG];
5. ieguldīt veselības aprūpes sistēmās, jo īpaši publiskās un bezpeļņas, kā arī infrastruktūrā un digitālajā veselībā, un nodrošināt, ka veselības aprūpes sniedzēji ievēro pakalpojumu pilnīgas pieejamības, cenas pieņemamības un kvalitātes principus, tādējādi nodrošinot, ka šos resursus neizlieto uz peļņu orientēti veselības aprūpes operatori, kam vispārējās intereses rūp ļoti maz vai vispār nemaz [#51, DG];
6. sniegt stingrus ieteikumus dalībvalstīm ieguldīt efektīvās, pieejamās, cenas ziņā pieņemamās, augstas kvalitātes un noturīgās veselības aprūpes sistēmās, jo īpaši saistībā ar Eiropas pusgadu; Ukrainas kara ietekme uz sabiedrības veselību liecina, ka ir jāturpina attīstīt noturīgas veselības aprūpes sistēmas un solidaritātes mehānismus [#51, DG].

9. Priekšlikums par tēmu: plašāka izpratne par veselību⁵

MĒRĶIS. Pieņemt holistisku pieeju veselībai, pievēršoties ne tikai slimībām un ārstēšanai, veselībratībai un profilaksei, bet arī veicinot kopīgu izpratni par problēmām, ar kurām saskaras saslimušie vai invalīdi, saskaņā ar pieeju “Viena veselība”, kas būtu jāuzsver kā horizontāls un fundamentāls princips, kurš aptver visas ES politikas jomas.

Pasākumi

1. uzlabot izpratni par garīgās veselības problēmām un to risināšanas veidiem, tostarp jau no agras bērnības un agrīnas diagnostikas, pamatojoties uz labu praksi, kura izstrādāta visā ES un kurai vajadzētu būt viegli pieejamai Sabiedrības veselības paraugprakses portālā; lai palielinātu informētību, ES iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām būtu jāorganizē paraugprakses apmaiņas pasākumi un jāpalīdz saviem locekļiem tos izplatīt savos vēlēšanu apgabalos; būtu jāizstrādā ES rīcības plāns garīgās veselības jomā, kas nodrošinātu ilgtermiņa garīgās veselības stratēģiju, tostarp attiecībā uz pētniecību, kā arī risinātu jautājumu par

⁴ Valsts pilsoņu paneldiskusiju ieteikums

⁵ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt balstās: #44, #45, #46, #47, #50

profesionāļu pieejamību, tostarp nepilngadīgajiem, un tuvākajā nākotnē izveidotu īpašu Eiropas Garīgās veselības gadu [#44, #47, DG];

2. ES līmenī izstrādāt standarta izglītības programmu par veselīgu dzīvesveidu, aptverot arī seksuālo izglītību. Tajā būtu jāparedz arī darbības, kuru mērķis ir gan veselīgs dzīvesveids, gan vides aizsardzība, un tas, kā tās var palīdzēt novērst daudzas slimības, piemēram, norādot uz velosipēdu kā veselīgu ikdienas mobilitātes līdzekli. Tā būtu pieejama bez maksas dalībvalstīm un skolām izmantošanai pēc vajadzības to mācību programmās. Šāda programma būtu veltīta stereotipiem, kas saistās ar saslimušajiem vai invalīdiem [#46, DG];
3. izstrādāt pirmās palīdzības kursus — iekļaujot tajos arī praktiskos elementus — kas būtu pieejami visiem iedzīvotājiem bez maksas, un apsvērt iespēju regulāri sniegt šādus kursus studentiem un darbavietās; visu dalībvalstu sabiedriskajās vietās vajadzētu būt noteiktam minimālam skaitam defibrilatoru [#50];
4. paplašināt iniciatīvu par veselības nedēļu, kas vienā un tajā pašā nedēļā notiktu visā ES, un tās laikā tiktu izskatīti un apspriesti visi veselības jautājumi; apsvērt iespēju īstenot arī veselības gada iniciatīvas, sākot ar garīgās veselības gadu [#44, DG].
5. par parastu ārstniecības līdzekli nodokļu ziņā atzīt gan hormonālās kontracepcijas līdzekļus, ko izmanto medicīnisku iemeslu dēļ, piemēram, tādos gadījumos kā fibromiālģija un endometriozē, gan arī sieviešu higiēnas produktus; nodrošināt reproduktīvo terapiju visām personām, kurām ir auglības problēmas [#45, DG];

10. Priekšlikums par tēmu: visiem vienlīdzīga piekļuve veselības aprūpei⁶

MĒRĶIS. Ieviest “tiesības uz veselību”, garantējot, ka visiem eiropiešiem ir vienlīdzīgi un vispārēji pieejama cenas ziņā pieņemama, profilaktiska, ārstnieciska un kvalitatīva veselības aprūpe.

Pasākumi

1. noteikt ES līmeņa kopējus obligātos veselības aprūpes standartus, kas attiecas arī uz profilaksi un aprūpes pieejamību (arī tuvākajā apkārtnē), un sniegt atbalstu šo standartu sasniegšanai [#39, DG];
2. atzīstot nepieciešamību pilnībā ņemt vērā subsidiaritātes principu un vietējo, reģionālo un valsts līmeņa dalībnieku būtisko lomu veselības aizsardzības jomā [NL3], nodrošināt spēju rīkoties ES līmenī, ja tajā vislabāk var nodrošināt tiesības uz veselību; nodrošināt ātrāku un izlēmīgāku lēmumu pieņemšanu svarīgākajos jautājumos un uzlabot Eiropas pārvaldības efektivitāti virzībā uz Eiropas veselības savienības attīstību (piemēram, pandēmiju vai retu slimību gadījumā) [#49, FR 11. vēlme, NL3, digitālā platforma];
3. stiprināt Eiropas veselības savienību, pilnībā izmantojot pašreizējā regulējuma potenciālu, un iekļaut veselību un veselības aprūpi ES un ES dalībvalstu dalītajās kompetencēs, grozot LESD 4. pantu [#40, #49, FR 11. vēlme, digitālā platforma, DG]⁷;
4. nodrošināt, ka ikviens var piekļūt esošajiem ārstēšanas veidiem, kad vien tie ir pieejami ES; šajā nolūkā uzlabot pārrobežu sadarbību, jo īpaši reto slimību, vēža, sirds un asinsvadu slimību un ļoti

⁶ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt balstās: #39, #40, #45, #48, #49, #50, #51, FR 8. groz., FR 11. vēlme, NL2, NL3

⁷ Nīderlandes pilsoņu panelkomitejas ieteikumi atšķiras no Eiropas pilsoņu paneldiskusiju ieteikumiem, jo tajos norādīts, ka veselības aprūpei un veselības aprūpei galvenokārt vajadzētu būt valsts atbildībā [NL3].

specifisku terapiju, piemēram, orgānu transplantācijas un smagu apdegumu ārstēšanas, jomā; būtu jāizveido Eiropas transplantācijas un orgānu ziedošanas tīkls, kas sniegtu labumu visiem Eiropas pacientiem, kuriem nepieciešama transplantācija [plenārsēde un DG]

5. nodrošināt aprūpes par pieņemamu cenu pieejamību, veicot lielākus ieguldījumus veselības aprūpē, jo īpaši zobārstniecībā, tostarp profilaksē, un nodrošināt, ka ikvienam pēc 15-20 gadiem būs pieejama zobārsta aprūpe par pieņemamu cenu [#48, DG];
6. nodrošināt, ka ārstniecība un zāles visā ES ir vienlīdz kvalitatīvas un tām ir taisnīgas vietējas izmaksas, tostarp novēršot pašreizējo iekšējā tirgus sadrumstalotību [#40, NL3, DG, plenārsesija];
7. apkarot nabadzību veselības jomā, veicinot bezmaksas zobārstniecības aprūpi bērniem, grupām ar zemiem ienākumiem un citām neaizsargātām grupām, piemēram, invalīdiem; ņemt vērā arī sliktas kvalitātes mājokļa ietekmi uz veselību [#48, DG];
8. ņemt vērā veselības starptautisko dimensiju un atzīt, ka zālēm vajadzētu būt vispārēji pieejamām, tostarp arī nabadzīgākajās valstīs [NL2].

„Spēcīga ekonomika, sociālais taisnīgums un nodarbinātība”

Levads

Mēs dzīvojam neparastā laikā, un par Eiropas Savienību spriedīs pēc tā, kā ES būs centusies no pašreizējām krīzes situācijām atgūties vēl spēcīgāka, ar ilgtspējīgākas, iekļaujošākas, konkurētspējīgākas un noturīgākas izaugsmes modeli. Krievijas iebrukums Ukrainā un Covid-19 pandēmija ir mainījusi ES veidolu. Konferencē būs arī jāpievēršas šī kara sociālajām un ekonomiskajām sekām jau tāpat ļoti saspringtā pēcpandēmijas kontekstā. Tomēr cilvēci joprojām apdraud arī klimata pārmaiņas, un to ietekme uz ekonomiku un mūsu sabiedrību būs dramatiska. Spriežot pēc saņemtajiem ieteikumiem, ir skaidrs, ka iedzīvotāji pieprasa stingrāku ES rīcību. Joprojām aktuāliem transnacionāli sarežģītiem jautājumiem, kas saistīti, piemēram, ar nevienlīdzību, konkurētspēju, veselību, klimata pārmaiņām, migrāciju, digitalizāciju vai taisnīgu nodokļu politiku, ir jārod pienācīgi Eiropas risinājumi. Tāpat no ieteikumiem un diskusijām ir kļuvis skaidrs, ka mums ir vajadzīga vispusīga stratēģija, lai nodrošinātu Eiropas iedzīvotājiem labāku dzīvi dažādos viņu ikdienas aspektos. Daži šīs stratēģijas elementi ir atrodamīti jau esošajās politikas nostādnes, un tos var realizēt, pilnībā izmantojot pašreizējo Eiropas un valsts līmeņa iestāžu sistēmu, savukārt citiem būs vajadzīga jaunas politikas nostādnes un atsevišķos gadījumos arī izmaiņas Līgumos. Tomēr jaunas politikas nostādnes un izmaiņas Līgumos būtu uzskatāmas par instrumentu, ar ko nodrošināt labāku dzīvi, nevis par pašsaprotamu galarezultātu. Ir iespējams un ir nepieciešams atjaunotā sociālā līguma sistēmā pārveidot ES tā, ka ir garantēta tās stratēģiskā autonomija, ilgtspējīga izaugsme, dzīves un darba apstākļu uzlabošanās un cilvēces progress, tomēr neizsmeļot un neiznīcinot mūsu planētu. Šie ieteikumi ir paredzēti turpmāk minēto mērķu sasniegšanai. Turpmāk minētie priekšlikumi būtu jāvērtē, ņemot vērā to, ka iedzīvotāji visā Eiropā ir formulējuši dažādus viedokļus un ieteikumus. Šī viedokļu daudzveidība ir viena no Eiropas unikālajām priekšrocībām.

11. Priekšlikums par tēmu: ilgtspējīga izaugsme un inovācija⁸

Mērķis: Mēs piedāvājam ES atbalstīt pāreju uz ilgtspējīgas un noturīgas izaugsmes modeli, pārejas procesā apsverot zaļo un digitālo pārkārtošanos ar spēcīgu sociālo dimensiju Eiropas pusgada kontekstā un nodrošinot pilnvērtīgu rīcībaspēju iedzīvotājiem, arodbiedrībām un uzņēmumiem. Tradicionālos makroekonomiskos rādītājus un IKP varētu papildināt ar jauniem rādītājiem, lai pievērstos jaunām Eiropas prioritātēm, tādām kā Eiropas zaļais kurss un Eiropas sociālo tiesību pīlārs, un lai labāk būtu atspoguļota zaļās un digitālās pārkārtošanās procesi un cilvēku labklājība. Šo mērķi varētu sasniegt, kā izklāstīts turpmāk.

Pasākumi

1. Veicināt uzņēmumos zaļākus ražošanas procesus un atbalstīt uzņēmumus, lai rastu labākos risinājumus un piedāvātu gan pozitīvus, gan negatīvus stimulus. (EPP11 un EPP12), kā arī palielinot vietējo ražošanu un patēriņu (diskusijas)

⁸ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 1. paneldiskusija: 9, 10, 11, 12, 14; Nīderlande: 1; Itālija: 1.1.; Lietuva: 3, 8.

2. Strādāt pie ilgtspējīgākas un aprites principam atbilstošākas tautsaimniecības veidošanas, pievēršoties plānotā nolietojuma problēmai un garantējot tiesības uz remontu (EPP14)
3. Pārskatīt ES ekonomikas pārvaldības un Eiropas pusgada reformu, lai panāktu, ka zaļā un digitālā pārkārtošanās, sociālais taisnīgums un sociālā attīstība nav šķirami no ekonomiskās konkurētspējas, neignorējot Eiropas pusgada ekonomisko un fiskālo raksturu. Turklāt Eiropas pusgada īstenošanas procesā ir veiksmīgāk jāiesaista sociālie partneri, kā arī vietējās un reģionālās pašvaldības, lai tādējādi minēto procesu uzlabotu attiecībā uz piemērošanu un pārskatatbildību (tiešsaistes platforma, diskusijas)
4. Vērsties pret vienreizlietojama plastmasas iepakojuma/izstrādājumu izmantošanu (EPP12)
5. Plašāk izvērst Eiropas tehnoloģiju izmantošanu un panākt, ka tā ir reāla alternatīva ārvalstu tehnoloģijām (diskusijas)
6. Veicināt jaunu materiālu un tehnoloģiju pētījumus, kā arī esošo materiālu novatorisku izmantošanu, tomēr nepieļaujot šādu zinātnisku centienu dublēšanos (EPP9, NL1)
7. Neaizmirstot par enerģētisko nabadzību un atkarību no trešām valstīm, risināt jautājumu par energoresursu ilgtspēju, cenas pieņemamību un šādu resursu pieejamību un tādēļ palielināt ilgtspējīgi iegūtas enerģijas īpatsvaru (EPP 10, LT 3, IT 1.1)
8. Vairot gan uzņēmumu, gan iedzīvotāju izpratni par to, kā rīkoties ilgtspējīgāk, un garantēt taisnīgu pārkārtošanos, kuras pamatā ir sociālais dialogs un kvalitatīvas darbvietas (EPP 12 un tiešsaistes platforma)
9. Jaunos ES tirdzniecības nolīgumos iestrādāt vērienīgus sociālos, darba un veselības standartus, tostarp par drošību un veselības aizsardzību darbā (LT8)

12. Priekšlikums par tēmu: spēcīgāka ES konkurētspēja un pamatīgāk integrēts vienotais tirgus⁹

Mērķis: Mēs piedāvājam stiprināt Eiropas Savienības ekonomikas, vienotā tirgus un rūpniecības konkurētspēju un noturību, kā arī pievēršties jautājumam par stratēģisko atkarību. Mums Eiropas Savienībā ir jāveicina tāda uzņēmējdarbības kultūra, kas rosina novatorisku visāda lieluma uzņēmumu un jo īpaši novatorisku mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), kā arī jaunuzņēmumu veidošanos un dod tiem iespēju plaukstoši darboties, lai tādējādi palīdzētu veidoties noturīgākai un saliedētākai sabiedrībai. Ir vajadzīga spēcīgi funkcionējoša tirgus ekonomika, lai būtu vieglāk īstenot iecerī par sociālāku Eiropu. Šo mērķi varētu sasniegt, kā izklāstīts turpmāk.

Pasākumi

1. Izstrādāt skaidru redzējumu attiecībā uz Eiropas ekonomiku un likt lietā Eiropas spēcīgās priekšrocības, kvalitāti un daudzveidību, tomēr rēķinoties ar ekonomiskām un citām atšķirībām starp dalībvalstīm, un sekmēt sadarbību un konkurenci starp uzņēmumiem (NL 1 & 2)
2. Konsolidēt to, kas ir darīts saistībā ar vienoto valūtu, kā arī maksājumu sistēmu un telesakaru starpsavienojumiem (IT 4.a.2)
3. Mazināt produktu standartizāciju un atzīt vietējās un reģionālās kultūras un ražošanas īpatnības (ražošanas tradīciju respektēšana) (IT 2.2)

⁹ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 1. paneļdiskusija: 10, 11 & 14; Vācija: 2.1, 2.2; Nīderlande: 1, 2; Francija: 3, 9; Itālija: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.4, 4.a.2, 6.1; Lietuva: 1, 7.

4. Veicināt vienotajā tirgū augšupēju sociālo un ekonomisko konvergenci, tādēļ pilnībā īstenojot pašreizējās iniciatīvas, tādas kā banku savienība un kapitāla tirgu savienība, un īstenojot uz nākotni vērstu ekonomiskās un monetārās savienības reformu (diskusijas)
5. Veicināt tādu politiku, kas vērsta uz spēcīgāku rūpniecisko pamatu un inovāciju svarīgu pamattehnoloģiju jomā, un veicināt uz nākotni vērstu klimata politiku sasaistē ar rūpniecisko konkurētspēju, kurai ir spēcīga sociālā dimensija, kas pamatojas uz sociālo dialogu un labi funkcionējošām ražošanas attiecībām (diskusijas)
6. Visās jaunajās iniciatīvās īpašu uzmanību pievērst MVU, kas ir mūsu tautsaimniecības mugurkauls. Visos ES tiesību aktu priekšlikumos ir jāievēro princips "vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem", un būtu jānodrošina, ka ietekmes novērtējumā, kuru sagatavo Komisija, pēc skaidriem principiem ir izpildīts MVU tests un līdztekus ir ievēroti sociālie un vide standarti un patērētāju tiesības (diskusijas)
7. Nodrošināt MVU līdzdalību procesos, kas saistīti ar pieteikšanos finansējumam, piedāvājumu konkursiem un tīklu veidošanos un kas administratīvi ir pēc iespējas vieglāki. Tādām struktūrām kā Eiropas Inovācijas padome un Eiropas Investīciju banka būtu jānodrošina, ka finansējums ir plašāk pieejams MVU ar augsta riska inovācijas projektiem (diskusijas)
8. Veidot labāku sistēmu investīcijām pētniecības un inovācijas jomā, kas orientētas uz ilgtspējīgākiem un bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgākiem uzņēmējdarbības modeļiem (EPP10, EPP11 un EPP14) Koncentrēties uz tehnoloģijām un inovāciju kā izaugsmes virzītājiem (IT 1.3)
9. Ar autonomu, konkurētspējīgu rūpniecību sekmēt kolektīvu ekonomisko sniegumu (FR3)
10. Noskaidrot un attīstīt stratēģiski svarīgas nozares, arī tādas kā kosmos, robotika un mākslīgais intelekts (FR 3 & 9)
11. Ieguldīt ekonomikā, kas balstās uz tūrismu un kultūru un kas ietver arī daudzus mazos galamērķus Eiropā (IT 1.2)
12. Risināt jautājumu par drošu piegādi un tādēļ dažādot ražošanas resursu avotus/izejvielas, kā arī palielināt Eiropā svarīgāko preču ražošanu, piemēram, ar veselības, pārtikas, enerģijas, aizsardzības un transporta nozari saistītu preču ražošanu (FR 9, LT 1, IT 1.4)
13. Veicināt Eiropas uzņēmumu digitalizāciju, piemēram, ar īpašu rezultātu pārskatu, kas ļauj uzņēmumiem salīdzināt savu digitalizācijas pakāpi ar citiem, un tā kopumā censties palielināt konkurētspēju (DE 2.1)
14. Sekmēt digitālo kohēziju, lai veicinātu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, kā noteikts Līgumā par Eiropas Savienības darbību (diskusijas)
15. Stiprināt pārrobežu sadarbību, lai veicinātu kohēziju un noturību gan reģionos, gan plašākā mērogā, un tādēļ sekmēt Eiropas pārrobežu mehānisma un līdzīgu instrumentu aktivizēšanu (diskusijas)
16. Izvērst un popularizēt pārrobežu apmācības iespējas, lai celtu Eiropas darbaspēka kvalifikāciju un vairotu konkurētspēju, vienlaikus aktīvāk palīdzot iedzīvotājiem gūt pamatīgākas zināšanas par ekonomiku (DE 2.2, LT7) Veicināt darba ņēmēju apmaiņu Eiropā, izmantojot Eiropas darba centru (IT 6.1) Rosināt jauniešus apgūt zinātnes priekšmetus (IT 1.5)
17. Samazināt birokrātiju, ja tai nav būtiskas nozīmes (atļaujas, sertifikācija) (IT 2.1)
18. Cīnīties pret viltošanu un negodīgu konkurenci (IT 2.4)

19. Panākt jaunuzņēmumu un MVU lielāku līdzdalību inovācijas projektos, jo tas vairo šo uzņēmumu inovācijas spēku, konkurētspēju un tīklošanos (tiešsaistes platforma, diskusijas)
20. Vienotā tirgus konsolidācijai un aizsardzībai arī turpmāk vajadzētu būt prioritātei. Pasākumiem un iniciatīvām ES un valstu līmenī nevajadzētu kaitēt vienotajam tirgum, un tiem būtu jāveicina cilvēku, preču, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte (diskusijas)
21. Jaunām ES politikas iniciatīvām būtu jāveic „konkurētspējas pārbaude”, lai analizētu to ietekmi uz uzņēmumiem un to uzņēmējdarbības vidi (uzņēmējdarbības izmaksas, inovācijas spēja, starptautiskā konkurētspēja, vienlīdzīgi konkurences apstākļi utt.). Šāda pārbaude notiek saskaņā ar Parīzes nolīgumu, ilgtspējīgas attīstības mērķiem, tostarp dzimumu līdztiesību, un neapdraud ne cilvēktiesību, ne sociālo un ne darba ņēmēju tiesību aizsardzību, ne vides un patērētāju aizsardzības standartus. Šajā nolūkā mēs arī ierosinām izveidot Eiropas Konsultatīvo konkurētspējas struktūru, kurai būtu jāuzrauga, kā tiek veikta konkurētspējas pārbaude, un jo īpaši jānovērtē tiesību aktu kumulatīvā ietekme, kā arī jāiesniedz priekšlikumi, lai uzlabotu ES uzņēmumu konkurētspējas pamatnosacījumus. Šādai struktūrai savā pārvaldībā būtu jāiesaista organizēta pilsoniskā sabiedrība un sociālie partneri (diskusijas)

13. Priekšlikums par tēmu: iekļaujoši darba tirgi¹⁰

Mērķis: Mēs piedāvājam panākt, ka labāk funkcionē darba tirgi, lai tajos būtu garantēti taisnīgāki darba apstākļi un veicināta dzimumu līdztiesība, nodarbinātība, arī jauniešu un mazāk aizsargātu grupu nodarbinātība. ES, dalībvalstīm un sociālajiem partneriem kopīgiem spēkiem ir jāizskauž nodarbinātu personu nabadzība, jārisina jautājums par platformās nodarbināto tiesībām, jāaizliedz neapmaksāta stažēšanās un jānodrošina darbaspēka godīga mobilitāte ES. Mums jāveicina sociālais dialogs un darba kopīgumu slēgšana. Mums jāpanāk, ka Eiropas sociālo tiesību pīlārs, cita starpā arī attiecīgie šī pīlāra pamatmērķi 2030. gadam, ir pilnībā īstenoti ES, valsts, reģionālā un vietējā līmenī tādās kategorijās kā “vienlīdzīgas iespējas un piekļuve darba tirgum” un “taisnīgi darba apstākļi”, tomēr respektējot attiecīgo kompetences dalījumu un ievērojot subsidiaritātes un proporcionālītātes principus, un jāiestrādā Līgumos sociālā progresa protokols. Tas būtu jādara, respektējot valstu tradīcijas un sociālo partneru autonomiju un sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību. Šo mērķi varētu sasniegt, kā izklāstīts turpmāk.

Pasākumi

1. Nodrošināt, ka ar likumu noteiktā minimālā alga garantē katram darba ņēmējam iespēju nopelnīt pienācīgu iztiku, kas kvalitātes ziņā ir līdzīga visās dalībvalstīs. Būtu jānosaka skaidri kritēriji (piemēram, dzīves dārdzība, inflācija, virs nabadzības sliekšņa, vidējā un medianālā alga valsts līmenī), kas jāņem vērā, nosakot minimālās algas līmeni. Ar likumu noteiktas minimālās algas līmenis pēc šiem kritērijiem būtu regulāri jāpārskata, lai attiecīgais līmenis būtu adekvāts. Īpašā uzmanība būtu jāpievērš šo noteikumu efektīvai īstenošanai, kā arī uzraudzībai un izsekošanai attiecībā uz dzīves līmeņa uzlabošanu. Vienlaikus būtu jāstiprina un jāveicina darba kopīgumu slēgšana visā ES (EPP1 un EPP30; DE 4.2; tiešsaistes platforma)

¹⁰ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt ir balstīts: Eiropas pilsoņu 1. paneļdiskusija: 1, 2, 7, 28, 30; Vācija: 4.1, 4.2; Nīderlande: 4; Francija: 6; Itālija: 5.a.1, 5.a.4, 6.1, 6.2.

2. Izvērtēt un stingrāk panākt Darba laika direktīvas (Direktīva 2003/88/EK) un citu attiecīgo tiesību aktu īstenošanu, kuri nodrošina veselīgu darba un privātās dzīves līdzsvaru, un turklāt apsvērt jaunas valsts politikas nostādnes šajā jomā (EPP2)
3. Ieviest jaunus un nostiprināt jau spēkā esošos tiesību aktus, kas reglamentē tā dēvēto “viedo darbu”, un stimulēt uzņēmumus to popularizēt (EPP7) ES būtu jāgarantē tiesības būt bezsaistē, aktīvāk jārisina jautājums par digitālo plaisu darbavietā un jāvērtē, kā tāldarbs ietekmē veselību, darba laiku un uzņēmumu darbības rezultātus. Ir jāgarantē taisnīga digitalizācija, kuras pamatā ir cilvēktiesības, labāki darba apstākļi un darba koplīguma slēgšanas sarunas (diskusijas)
4. Ir vajadzīga integrēta nodarbinātības politika ES līmenī, tā nodrošinot, ka aktīva darba tirgus politika joprojām ir centralizēta un kļūst aizvien koordinētāka (IT 6.2), savukārt dalībvalstis koncentrējas uz savu reformu turpmāku īstenošanu, lai rastos kvalitatīvu darbvietu veidošanai labvēlīgi nosacījumi (diskusijas)
5. Īstenot pasākumus, lai garantētu, ka ir pilnībā nodrošinātas sociālās tiesības un konflikta gadījumā prevalē pār ekonomiskās brīvības elementiem, cita starpā iestrādājot Līgumos sociālā progresa protokolu; (tiešsaistes platforma, diskusijas)
6. Nodrošināt dzimumu līdztiesību saskaņā ar Eiropas dzimumu līdztiesības stratēģiju 2020.–2025. gadam. ES būtu jāturpina vērtēt, cik liela ir dzimumu līdztiesība, tādēļ izmantojot dzimumu līdztiesības indeksu (proti, attieksme, darba samaksas atšķirība, nodarbinātība, vadība u. c.), katru gadu jāveic stratēģijas uzraudzība un jānodrošina pārredzamība attiecībā uz sasniegto, turklāt jāveicina pieredzes un labākās prakses apmaiņa un, iespējams, jāizveido attiecīgs mehānisms, kam būtu tieša atgriezeniskā saite ar iedzīvotājiem (piemēram, ombuda amats) (EPP28; IT 5.a.1). Ir jārisina jautājums par vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirībām un jāievieš attiecīgas kvotas dzimumu sadalījumam vadošos amatos. Darījumu vidē būtu vairāk jāatbalsta sievietes uzņēmējas un sievietes zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas (STEM) jomā (diskusijas)
7. Veicināt jauniešu nodarbinātību, piemēram, ar finansiālu palīdzību uzņēmumiem un arī sniedzot papildu atbalstu darba devējiem un darbiniekiem (NL 4) un atbalstu jauniešiem uzņēmējiem un pašnodarbinātiem jauniešiem speciālistiem, piemēram, ar izglītības iespēju un kursu starpniecību (diskusijas)
8. Veicināt neizdevīgā situācijā nonākušu grupu nodarbinātību (NL 4), un tas jo īpaši attiecas uz cilvēkiem ar invaliditāti (tiešsaistes platforma)
9. Veicināt nodarbinātību un sociālo mobilitāti un tādējādi piedāvāt pilnvērtīgu iespēju cilvēkiem sevi apliecināt un pašiem noteikt savu dzīvi. (IT 5.a.4 un IT 6.1) Varētu būt ilgtermiņa stratēģija, kas garantētu, ka ikvienam mūsu sabiedrībā un jo īpaši jaunākajai paaudzei ir vajadzīgās prasmes, lai atrastu darbu un produktīvi īstenotu savus talantus (diskusijas) Svarīgi ieguldīt cilvēku prasmēs pielāgoties mainīgajām darba tirgus vajadzībām un sekmēt mūžizglītību, tādēļ cita starpā izmantojot apmaiņas programmu visos dzīves posmos un garantējot tiesības uz mūžizglītību un tiesības uz apmācību (FR 6; DE 4.1) Tādēļ ir jāveido spēcīgāka uzņēmumu, arodbiedrību, kā arī arodmācību, izglītības un apmācības sniedzēju sadarbība (diskusijas)

14. Priekšlikums par tēmu: spēcīgākas sociālās politikas nostādnes¹¹

Mērķis: Mēs piedāvājam mazināt nevienlīdzību, cīnīties pret sociālo atstumtību un izskaust nabadzību. Mums ir jāsaprot vispusīga stratēģija nabadzības apkarošanai, kas cita starpā ietvertu spēcīgāku garantiju bērniem un garantiju jauniešiem, minimālās algas ieviešanu, vienotu ES sistēmu minimālā ienākuma shēmām un pienācīgu sociālo mājokļu nodrošināšanu. Mums jāpanāk, ka Eiropas sociālo tiesību pilārs, cita starpā arī attiecīgie šī pilāra pamatmērķi 2030. gadam, ir pilnībā īstenoti ES, valsts, reģionālā un vietējā līmenī tādā kategorijā kā *“sociālā aizsardzība un iekļaušana”*, tomēr pienācīgi respektējot attiecīgo kompetences dalījumu un ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus, un jāiestrādā Līgumos sociālā progresa protokols. Šo mērķi varētu sasniegt, kā izklāstīts turpmāk.

Pasākumi

1. Stiprināt ES kompetenci sociālās politikas jomās un piedāvāt tiesību aktus, kuri veicina sociālās politikas nostādnes un garantē tiesību vienlīdzību — cita starpā arī attiecībā uz veselību, — saskaņoti visā ES un kuros ir ņemts vērā regulējums, par ko jau panākta vienošanās, un minimālās prasības visā teritorijā; (EPP 19 un EPP 21) ES varētu atbalstīt un papildināt dalībvalstu politikas nostādnes un tādēļ cita starpā piedāvāt kopīgu sistēmu attiecībā uz minimālo ienākumu, tā garantējot, ka neviens nav atstāts novārtā. Attiecīgās darbības būtu jāveic Eiropas sociālo tiesību pilāra un tā rīcības plāna pilnīgas īstenošanas kontekstā (diskusijas)
2. Nepieļaut, ka ir apdraudētas tiesības uz sociālo nodrošinājumu (sabiedrības veselība, sabiedrības izglītība, darba politika) (IT 4.a.1)
3. Veicināt pētījumus par sociālajiem jautājumiem un veselību Eiropas Savienībā, vadoties pēc prioritārajiem virzieniem, kas uzskatāmi par sabiedrībai nozīmīgiem un par ko dalībvalstis ir vienojušās, un piedāvājot attiecīgu finansējumu. To daļēji varētu panākt ar spēcīgāku sadarbību visās īpašo zināšanu jomās starp visām valstīm un pētniecības centriem (universitātēm u. c.) (EPP 20)
4. Garantēt medicīnisko pakalpojumu pieejamību visām personām, kas jaunākas par 16 gadiem, visā Eiropas Savienībā gadījumos, kad valsts kontekstā šādi pakalpojumi nav pieejami (diskusijas)
5. Garantēt, ka ES kopā ar sociālajiem partneriem un valstu valdībām atbalsta to, lai iedzīvotājiem būtu mērķtiecīgi nodrošināta pienācīgu sociālo mājokļu pieejamība atbilstoši konkrētām iedzīvotāju vajadzībām. Finansējums būtu jānodrošina ar kopīgiem privātu finansētāju, mājokļu īpašnieku, mājokļa piešķiršanas kritērijiem atbilstošo personu, dalībvalstu centrālā un vietējā līmeņa pārvaldes iestāžu un Eiropas Savienības spēkiem (EPP 25)

15. Priekšlikums par tēmu: demogrāfiskās pārmaiņas¹²

Mērķis: Kā kritisku Eiropas vispārējās noturības elementu mēs piedāvājam risināt problēmas, kas rodas saistībā ar demogrāfiskām pārmaiņām, sevišķi zemu dzimstību un iedzīvotāju stabilu novecošanu, un

¹¹ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt ir balstīts: Eiropas pilsoņu 1. paneļdiskusija: 19, 20, 21, 25; Itālija: 4.a.1.

¹² Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt ir balstīts: Eiropas pilsoņu 1. paneļdiskusija: 21, 22, 23, 26, 27; Itālija: 5.a.1.

tādēļ piedāvāt cilvēkiem atbalstu visa mūža ilgumā. Būtu jāpanāk, ka tā ir vispusīga rīcība, kas vērsta uz visām paaudzēm — sākot ar bērniem un jauniešiem un beidzot ar ģimenēm, darbaspējas vecuma iedzīvotājiem, vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuri joprojām ir gatavi strādāt, arī tiem, kas jau pensionējušies vai kam ir nepieciešama aprūpe. Šo mērķi varētu sasniegt, kā izklāstīts turpmāk.

Pasākumi

1. Nodrošināt kvalitatīvu, cenas ziņā pieņemamu un pieejamu bērnu aprūpi visā ES, tā lai mātes un tēvi varētu pārliecinoši līdzsvarot savu darba un privāto dzīvi. Attiecīgā gadījumā tās cita starpā varētu būt arī bērnu aprūpes iespējas darbavietā vai tās tuvumā. Dažās dalībvalstīs ir pieejama arī nakts aprūpe, un tam būtu jākalpo par piemēru. Turklāt līdztekus varētu veikt tādas atbalsta pasākumus kā samazinātas PVN likmes piemērošana bērniem vajadzīgam aprīkojumam. Ir būtiski nepieļaut bērnu nabadzību un sociālo atstumtību (EPP 22 & 26) Viens no veidiem, kā to panākt, varētu būt spēcīgāka garantija bērniem, kas nodrošinātu, ka trūcīgiem bērniem ir pieejami tādi pakalpojumi kā izglītība un aprūpe, veselības aprūpe, uzturs un mājoklis (tiešsaistes platforma, diskusijas).
2. Ieviest īpašu atbalstu un aizsardzību darbā jauniešiem. Šādos uz darbaspējas vecuma iedzīvotājiem vērstos pasākumos ir jāiekļauj pasākumi, kas nodrošina, ka mātēm un tēviem pieejamas zināšanas par iespējām atgriezties darbā (EPP 22) Viens no veidiem, kā to panākt, varētu būt spēcīgāka garantija jauniešiem, lai cilvēkiem, kas jaunāki par 30 gadiem, pieejamāki būtu kvalitatīvi darba piedāvājumi, iespējas turpināt izglītību, mācekļa prakse un stažēšanās (diskusijas)
3. Veicināt tiesības uz izglītības brīvu apriti Savienībā, cita starpā izmantojot grādu, atzīmju, prasmju un kvalifikāciju savstarpēju atzīšanu (diskusijas)
4. Uzlabot tiesību aktus un to īstenošanu, lai garantētu atbalstu ģimenēm visās dalībvalstīs, piemēram, attiecībā uz vecāku atvaļinājumu, kā arī bērna piedzimšanas un kopšanas pabalstiem (EPP 26 un IT 5.a.1) Ģimeņu atbalstam ārkārtīgi svarīgs ir jautājums par mājokli, un tas būtu jārisina (tiešsaistes platforma un diskusijas)
5. Rīkoties, lai garantētu, ka visām ģimenēm visās dalībvalstīs ir vienādas ģimenes tiesības. Tām cita starpā jābūt tiesībām uz laulību un adopciju (EPP 27)
6. Veicināt elastīgu pensionēšanās vecumu, ņemot vērā vecāka gadagājuma cilvēku īpašo situāciju. Nosakot pensionēšanās vecumu, tas būtu jādiferencē atkarībā no profesijas, līdz ar to ierēķinot gan sevišķi smagu garīgo, gan fizisko darbu (EPP 21 & IT 5.a.1)
7. Nepieļaut nabadzību vecumdienās un tādēļ ieviest minimālās pensijas. Nosakot attiecīgos minimālos līmeņus, būtu jāņem vērā dzīves dārdzība, nabadzības sliekšnis un pirktspēja attiecīgajā dalībvalstī (EPP 21)
8. Garantēt pienācīgu sociālo un veselības aprūpi vecāka gadagājuma cilvēkiem. Šajā procesā ir svarīgi pievērsties gan aprūpei, ko piedāvā attiecīgas iestādes, gan aprūpei mājās. Tāpat arī pasākumos ir jāņem vērā gan aprūpes saņēmēji, gan aprūpes sniedzēji (EPP 23)
9. Nodrošināt atpalikušu reģionu ilgtspējīgu attīstību un demogrāfisko noturību, lai tie kļūtu aktīvāki un pievilcīgāki, un to darīt, cita starpā tam izmantojot arī kohēzijas politiku (tiešsaistes platforma un diskusijas)
10. Koordinēti rīkoties ES līmenī, lai vāktu datus, kas sadalīti pēc tādiem faktoriem kā dzimums, un lai analizētu demogrāfiskās tendences, apmainītos ar labāko praksi un zināšanām un palīdzētu

dalībvalstīm veidot un īstenot atbilstošas politikas nostādnes, un tādēļ cita starpā izveidot šajā jomā specializētu ES struktūru (tiešsaistes platforma un diskusijas)

16. Priekšlikums par tēmu: fiskālā un nodokļu politika¹³

Mērķis: Mēs piedāvājam ES veicināt uz nākotni vērstu investīciju koncentrēšanos uz zaļo un digitālo pārkārtošanos ar spēcīgu sociālo un dzimuma dimensiju, ņemot vērā arī tādus piemērus kā Eiropas Atveseļošanas instruments un Eiropas pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (SURE). ES ir jāņem vērā pret Ukrainu izvērstā kara sociālā un ekonomiskā ietekme un tādēļ sava ekonomikas pārvaldība jāpielāgo jaunajai ģeopolitiskajai situācijai un jāstiprina savs budžets ar jauniem pašu resursiem. Iedzīvotāji vēlas nodokļu sloga mērķtiecīgu pārlikšanu no fiziskām personām un MVU uz tiem, kuri izvairās no nodokļu maksāšanas, un uz lielajiem piesārņotājiem, kā arī nodokļu iekasēšanu no digitālajiem gigantiem, taču vienlaikus iedzīvotāji arī vēlas redzēt, ka ES atbalsta dalībvalstu un vietējo pašvaldību spēju gan pašām sevi finansēt, gan izmantot ES finansējumu. Šis mērķis būtu jāsasniedz, kā izklāstīts turpmāk.

Pasākumi

1. Saskaņot un koordinēt nodokļu politiku ES dalībvalstīs, lai nepieļautu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu, nepieļautu nodokļu oāzes ES un vērsties pret ārzonu izmantošanu Eiropā, tostarp nodrošinot, ka lēmumus nodokļu jautājumos var pieņemt ar kvalificētu balsu vairākumu ES Padomē. No otras puses, ir pilsoņu paneldiskusiju ieteikumi, kuros teikts, ka nodokļu uzlikšana ir atsevišķu valstu kompetencē, kurām ir savi mērķi un apstākļi (EP 13 & 31, IT 4.b.3, NL2.3)
2. Veicināt sadarbību starp ES dalībvalstīm, lai panāktu, ka visi uzņēmumi Eiropas Savienībā godīgi maksā savu nodokļu daļu. Ieviest kopējo uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi vai minimālo efektīvo likmi (NL3)
3. Panākt, ka uzņēmumi nodokļus maksā tur, kur guvuši peļņu (EPP 13)
4. Panākt, ka ar nodokļu politiku tiek atbalstīta Eiropas rūpniecība un novērsta darbvietu zaudēšana Eiropā (EP 13 & 31)
5. Vēl rūpīgāk apsvērt kopīgu aizņēmumu iespējas ES līmenī, lai veidotos izdevīgāki aizņemšanās nosacījumi, tomēr uzturot spēkā atbildīgu fiskālo politiku dalībvalsts līmenī (LT 9)
6. Spēcīgāk īstenot pārraudzību attiecībā uz to, kā tiek absorbēts un izlietots ES finansējums, cita starpā arī vietējā un pašvaldību līmenī (LT 10)

¹³ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 1. paneldiskusija: 13, 31; Nīderlande: 2.3; Itālija: 4.b.3, 4.b.6; Lietuva: 9, 10.

“ES pasaul ”

17. Priekšlikums par tēmu: samazināt ES atkarību no ārvalstu dalībniekiem ekonomiski stratēģiskās nozarēs

MĒRĶIS. Mēs ierosinām ES veikt pasākumus, lai stiprinātu savu autonomiju tādās svarīgās stratēģiskās nozarēs kā lauksaimniecības produkti, stratēģiskas patēriņa preces, pusvadītāji, medicīniskie izstrādājumi, inovatīvas digitālās un vides tehnoloģijas un enerģētika.

Pasākumi

1. Stimulēt pētniecības, izstrādes un inovācijas pasākumus un publiskā un privātā sektora partneru sadarbību šajā jomā
2. Saglabāt vērienīgu tirdzniecības sarunu programmu, kas var palīdzēt veidot piegādes ķēžu noturību un diversifikāciju, jo īpaši attiecībā uz izejvielām, vienlaikus arī vienlīdzīgāk dalīties tirdzniecības sniegtajos labumos un ar lielāku skaitu partneru, tādējādi ierobežojot mūsu pakļautību nelielam skaitam potenciāli riskantu piegādātāju un atkarību no tiem¹⁴
3. Palielināt ES piegādes ķēžu noturību, tādējādi sekmējot ES stratēģiskās nozares, veidojot kritiski svarīgu ražojumu un ierīču krājumus un dažādojot kritiski svarīgu izejvielu piegādes avotus
4. Turpināt investēt iekšējā tirgus izveides pabeigšanā, radot vienlīdzīgus konkurences apstākļus, lai padarītu pievilcīgāku šo preču ražošanu un iegādi Eiropas Savienībā
5. Sniegt atbalstu, lai saglabātu minēto produktu pieejamību un cenu pieņemamību Eiropas patērētājiem un samazinātu atkarību no ārvalstīm, piemēram, izmantojot strukturālo un reģionālo politiku, nodokļu atvieglojumus, subsīdijas, investīcijas infrastruktūrā un pētniecībā, stimulējot MVU konkurētspēju, kā arī izglītības programmas, lai Eiropā saglabātu ar to saistītās kvalifikācijas un darbvietas, kas ir būtiskas pamatvajadzību nodrošināšanai.¹⁵
6. Īstenot Eiropas mēroga programmu, lai visās dalībvalstīs atbalstītu mazos vietējos ražotājus, kas darbojas stratēģiskās nozarēs¹⁶, un tādējādi labāk izmantotu ES programmas un finanšu instrumentus, piemēram, programmu *InvestEU*
7. Īsteno labāku sadarbību starp dalībvalstīm, lai risinātu piegādes ķēdes risku pārvaldību¹⁷

18. Priekšlikums par tēmu: samazināt ES atkarību no ārvalstu dalībniekiem enerģētikas jomā

MĒRĶIS. Mēs ierosinām ES panākt lielāku autonomiju enerģijas ražošanas un piegādes jomā saistībā ar notiekošo zaļo pārkārtošanos:

Pasākumi

¹⁴ No debatēm darba grupā un diskusijām plenārsesijā

¹⁵ Sk. EPP4 1. ieteikumu, Vācijas VPP1 “ES pasaulē” 2. ieteikumu un Itālijas VPP 2. kopas 1. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

¹⁶ Sk. EPP4 un Itālijas VPP 2. kopas 4. ieteikumu, 5. un 6. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

¹⁷ Sk. digitālo platformu un Itālijas VPP 2. kopas 2. un 3. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

1. Pieņemt stratēģiju par to, lai enerģijas ražošanā panāktu lielāku autonomiju. Eiropas struktūrai būtu jāintegrē esošās Eiropas enerģētikas aģentūras, jākoordinē atjaunojamo energoresursu attīstība un jāveicina zināšanu apmaiņa¹⁸
2. Aktīvi atbalstīt sabiedriskā transporta un energoefektivitātes projektus, paneiropas ātrgaitas dzelzceļa un kravu pārvadājumu tīklu, tīras un atjaunojamas enerģijas piegādes paplašināšanu (jo īpaši attiecībā uz saules un vēja enerģiju) un alternatīvu tehnoloģiju (tās, kas izmanto ūdeņradi vai atkritumu pārvēršanu enerģijā) plašāku ieviešanu, kā arī kultūras uzskatu maiņu pilsētvidē pārejā no privātajiem automobiļiem uz sabiedrisko transportu, e-automobiļu koplietošanu un riteņbraukšanu¹⁹
3. Nodrošināt taisnīgu un godīgu pārkārtošanos, šajā jomā jo īpaši atbalstot neaizsargātus iedzīvotājus, kuri saskaras ar lielākajām problēmām, pārkārtojoties uz klimatneitralitāti, un kuri jau tagad cieš no enerģijas cenu paaugstināšanās energoatkarības un nesenās enerģijas cenu trīskāršošanās dēļ
4. Pastiprināt sadarbību saistībā ar kodolenerģijas izmantošanas novērtēšanu saistībā ar Eiropas zaļo pārkārtošanos uz atjaunīgo enerģiju, šajā novērtējumā izskatot kolektīvos jautājumus, ko tā varētu atrisināt vai radīt, ņemot vērā, ka daudzas dalībvalstis to jau izmanto²⁰
5. Sadarboties ar starptautiskajiem partneriem, lai tie apņemtos sasniegt vērienīgākus mērķus klimata pārmaiņu problēmas risināšanai dažādos starptautiskos forumos, tostarp G7 un G20
6. Sasaistīt ārējo tirdzniecību ar klimata politikas pasākumiem (piemēram, uzsākot ieguldījumu paketi klimatam draudzīgām tehnoloģijām un inovācijām, tostarp finansēšanas programmas)²¹
7. Kopīgi iepirkt importētu enerģiju un veidot partnerības ilgtspējīgas enerģijas jomā, lai samazinātu Eiropas atkarību no enerģijas importa, jo īpaši gāzes un naftas jomā, kā arī attīstīt ES vietējos enerģijas avotus

[19. Priekšlikums par tēmu: tirdzniecības un ieguldījumu attiecību standartu noteikšana ES un ārpus tās](#)

MĒRĶIS. Mēs ierosinām ES stiprināt savu tirdzniecības un ieguldījumu attiecību ētisko dimensiju.

Pasākumi

1. Saglabāt un reformēt mūsu daudzpusējo uz noteikumiem balstīto starptautiskās tirdzniecības struktūru un veidot partnerības ar līdzīgi domājošām demokrātijām
2. Izmantojot efektīvus un samērīgus ES tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka pienācīgas kvalitātes nodarbinātības standarti tiek pilnībā piemēroti globālajās vērtības ķēdēs, tostarp ES ražošanas un piegādes procesos, un ka importētās preces atbilst kvalitatīviem ētikas standartiem, ilgtspējīgai attīstībai un cilvēktiesību standartiem, tostarp darba ņēmēju un arodbiedrību tiesībām, piedāvāt sertifikāciju produktiem, kas atbilst šiem ES tiesību aktiem²², un attīstīt ES mēroga dialoga procesu, kas paredz informēt un izglītēt par starptautiskās tirdzniecības politikas izmaiņu ietekmi uz vidi un ētiku

¹⁸ Sk. EPP4 14. ieteikumu, kas sīkāk izvērstas darba grupā.

¹⁹ Sk. EPP4 2. ieteikumu un Itālijas VPP 2. kopas 4. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

²⁰ Sk. EPP4 17. ieteikumu un Itālijas VPP 2. kopas 4. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

²¹ Sk. Vācijas VPP 1. paneļdiskusijas "ES pasaulē" 1. ieteikumu, kas sīkāk izvērstas darba grupā.

²² Sk. EPP4 3. ieteikumu, kas sīkāk izvērstas darba grupā.

3. Paredzēt ierobežojumus produktu importam un tirdzniecībai no valstīm, kas pieļauj piespiedu darbu un bērnu darbu, periodiski atjaunināt uzņēmumu melno sarakstu un sniegt oficiālu ES kanālu sagatavotu informāciju ar mērķi veicināt patērētāju informētību par bērnu darbu²³
4. Sekot līdzi ES brīvās tirdzniecības nolīgumos (BTN) obligāti izpildāmajām tirdzniecības ilgtspējīgas attīstības sadaļām un nodrošināt to izpildi, tostarp paredzot iespēju kā galējo līdzekli izmantot uz sankcijām balstītu mehānismu
5. Reformēt ES vispārējo preferenču sistēmu (VPS), lai iekļautu stingrus nosacījumus un efektīvus un pienācīgus uzraudzības, ziņošanas un dialoga procesus nolūkā uzlabot VPS ietekmi uz tirdzniecību, cilvēktiesībām un attīstību partnervalstīs, kurās neatbilstības gadījumā ir jāatceļ tirdzniecības preferences

20. Priekšlikums par tēmu: standartu noteikšana ES un ārpus tās vides politikas jomā

MĒRĶIS. Mēs ierosinām ES stiprināt savu tirdzniecības attiecību vides dimensiju.

Pasākumi

1. Saskaņot un stiprināt ekomarķējumu un ieviest obligātu ekoatzīmi, kas jāizvieto uz visiem produktiem, kurus var iegādāties patērētājs. Ekoatzīme tiktu aprēķināta, ņemot vērā ražošanas un transportēšanas radītās emisijas, kā arī kaitīgo saturu, pamatojoties uz bīstamo produktu sarakstu. Ekoatzīmes izmantošana būtu jāpārvalda un jāuzrauga ES iestādei²⁴.
2. Noteikt augstākus vides standartus atkritumu eksportam un paredzēt stingrākas kontroles un sankcijas, lai apturētu nelegālo eksportu. ES būtu vairāk jāstimulē dalībvalstis pašām pārstrādāt savus atkritumus un izmantot tos enerģijas ražošanai²⁵
3. Noteikt mērķi likvidēt piesārņojošu iepakojumu, veicinot mazāku iepakojuma daudzumu vai videi draudzīgāku iepakojumu²⁶; izveidojot partnerības ar jaunattīstības valstīm, atbalstot šo valstu infrastruktūru un slēdzot savstarpēji izdevīgas tirdzniecības vienošanās, tādējādi palīdzot tām pārejā uz videi draudzīgiem enerģijas avotiem²⁷
4. Atalgot valstis, kas piemēro augstus ilgtspējas standartus, piedāvājot tām turpmāku piekļuvi ES tirgum attiecībā uz savām ilgtspējīgām precēm un pakalpojumiem, vai nu vienpusēji izmantojot vispārējo preferenču sistēmu VPS+, divpusēji vienojoties par tirdzniecības nolīgumiem, vai daudzpusēji vienojoties par iniciatīvām Pasaules Tirdzniecības organizācijā

21. Priekšlikums par tēmu: lēmumu pieņemšana un kohēzija Savienībā

MĒRĶIS. Mēs ierosinām ES uzlabot spēju pieņemt ātrus un efektīvus lēmumus, jo īpaši kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) jomā, kurā tā paustu vienotu nostāju un darbotos kā patiesi globāla dalībiece, īstenotu pozitīvu lomu pasaulē un būtiski palīdzētu reaģēt uz jebkuru krīzi, jo īpaši

Pasākumi

²³ Sk. EPP4 11. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

²⁴ Sk. EPP4 13. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

²⁵ Sk. EPP4 15. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

²⁶ Sk. EPP4 16. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

²⁷ Sk. EPP4 12. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

1. KĀDP jomā paredzot, ka par visiem jautājumiem, par kuriem šobrīd ir jāpieņem vienprātīgs lēmums, turpmāk ir jālemj ar kvalificētu balsu vairākumu²⁸;
2. balstot sadarbību drošības un aizsardzības politikas jomā uz nesenu apstiprināto Stratēģisko kompasu un izmantojot Eiropas Miera nodrošināšanas fondu²⁹;
3. stiprinot Augstā pārstāvja lomu, lai nodrošinātu, ka ES pauž vienotu nostāju³⁰;
4. sagatavot ES turpmākam paplašināšanās procesam, vienojoties par spēcīgu redzējumu un kopēju stratēģiju, lai nostiprinātu ES vienotību un lēmumu pieņemšanas spēju³¹;
5. ātrāk ratificējot nesenu noslēgtos tirdzniecības nolīgumus, neizslēdzot iespēju tos pienācīgi izskatīt un apspriest.

22. Priekšlikums par tēmu: ES pārredzamība un tās attiecības ar pilsoņiem

MĒRĶIS. Mēs ierosinām ES, jo īpaši darbībās starptautiskā līmenī, tostarp tirdzniecības sarunās, uzlabot tās pieejamību iedzīvotājiem, nodrošinot labāku informāciju, izglītību, iedzīvotāju līdzdalību un savas darbības pārredzamību, jo īpaši:

Pasākumi

1. stiprinot saikni starp iedzīvotājiem un vietējām iestādēm, lai uzlabotu pārredzamību, sasniegtu iedzīvotājus un labāk informētu viņus par konkrētām ES iniciatīvām starptautiskajā līmenī³²;
2. nodrošinot lielāku iedzīvotāju līdzdalību ES starptautiskajā politikā un tiešas pilsoņu iesaistīšanas pasākumus, kas līdzinās konferencei par Eiropas nākotni un ko rīko valsts, vietējā un Eiropas līmenī³³ ar organizētas pilsoniskās sabiedrības aktīvu līdzdalību³⁴.
3. nodrošinot visu attiecīgo ieinteresēto personu pilnīgu atbalstu iedzīvotājiem, kuri izvēlas iesaistīties organizētas pilsoniskās sabiedrības organizācijās, tāpat kā tas noticis Covid-19 un Ukrainas gadījumā;
6. piešķirot īpašu budžetu tam, lai izstrādātu tādas izglītības programmas par ES darbību un tās vērtībām, kuras tā varētu piedāvāt ieinteresētajām dalībvalstīm, kas šādas programmas varētu integrēt savās mācību programmās (pamatskolās, vidusskolās un augstskolās). Turklāt studentiem, kuri vēlas studēt citā Eiropas valstī, izmantojot *Erasmus* programmu, varētu piedāvāt apgūt īpašu kursu par ES un tās darbību. Studentiem, kuri izvēlēšies apgūt šo kursu, tiks piešķirta prioritāte minēto *Erasmus* programmu vietu sadalē;
4. uzlabojot mediju stratēģiju, šādā nolūkā stiprinot tās pamanāmību sociālajos medijos un veicinot inovāciju, šādā nolūkā sekmējot pieejamus Eiropas sociālos medijus.³⁵

²⁸ Sk. EPP4 21. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

²⁹ Sk. digitālo platformu, kuras pienesums sīkāk izvērsti darba grupā.

³⁰ Sk. digitālo platformu, kuras pienesums sīkāk izvērsti darba grupā.

³¹ Sk. EPP4 26. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

³² Sk. EPP4 18. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

³³ Sk. EPP4 19. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

³⁴ Sk. EPP4 19. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

³⁵ Sk. EPP4 25. ieteikumu.

23. Priekšlikums par tēmu: ES kā spēcīga dalībniece pasaules arēnā

MĒRĶIS. Mēs ierosinām ES turpmāk rīkoties, lai veicinātu dialogu un garantētu mieru un uz noteikumiem balstītu starptautisko kārtību³⁶, stiprinot multilaterālismu un balstoties uz ilglaicīgām ES miera iniciatīvām, kas 2012. gadā palīdzēja tai saņemt Nobela prēmiju, un vienlaikus stiprinot savu kopējo drošību³⁷,

Pasākumi

1. Izveidot apvienotos bruņotos spēkus, ko izmantotu paš aizsardzībai un jebkāda veida agresīvu militāru darbību novēršanai, ar spēju sniegt atbalstu krīzēs, tostarp dabas katastrofās. Ārpus Eiropas robežām to varētu norīkot ārkārtas gadījumos un vēlams ar ANO Drošības padomes piešķirtu juridisku mandātu un līdz ar to saskaņā ar starptautiskajām tiesībām³⁸, nesacenšoties ar NATO un to nedublējot, kā arī ievērojot dažādas valstu attiecības ar NATO un izvērtējot ES un NATO attiecības saistībā ar debatēm par ES stratēģisko autonomiju
2. Uzņemties vadošo lomu pasaules drošības kārtības veidošanā pēc kara Ukrainā, šajā ziņā pamatojoties uz nesen pieņemto ES stratēģisko kompasu
3. Aizsargāt stratēģisko pētniecību un tās spēju tādās prioritārās nozarēs kā kosmosa nozare, kibernetika, medicīnas nozare un vide³⁹
4. Stiprināt operatīvās spējas, kas ir vajadzīgas, lai nodrošinātu Līguma par Eiropas Savienību 42. panta 7. punktā paredzētās savstarpējās palīdzības klauzulas efektivitāti, tādējādi sniedzot pienācīgu ES aizsardzību jebkurai dalībvalstij, kas pakļauta trešās valsts uzbrukumiem
5. Apsvērt, kā objektīvi un balstoties faktos cīnīties pret dezinformāciju un propagandu

24. Priekšlikums par tēmu: ES kā spēcīga pasaules mēroga dalībniece attiecību veidošanā

MĒRĶIS. Mēs ierosinām ES attiecībās ar trešām valstīm:

Pasākumi

1. Vairāk izmantot tās kolektīvo politisko un ekonomisko ietekmi, paust vienotu nostāju un vienoti rīkoties, un nepieļaut, ka atsevišķas dalībvalstis šķēļ Savienību, izmantojot divpusējus atbildes pasākumus⁴⁰
2. Stiprināt spēju piemērot sankcijas dalībvalstīm, valdībām, vienībām, grupām vai organizācijām, kā arī privātpersonām, kas neievēro tās pamatprincipus, nolīgumus un tiesību aktus, un garantējot, ka jau esošās sankcijas tiek ātri īstenotas un izpildītas. Sankcijām pret trešām valstīm jābūt samērīgām ar rīcību, kas pie tām novedusi, tām jābūt efektīvām, un tās jāpiemēro savlaicīgi⁴¹
3. Veicināt ilgtspējīgu un uz noteikumiem balstītu tirdzniecību, vienlaikus paverot jaunas tirdzniecības un ieguldījumu iespējas Eiropas uzņēmumiem. Lai gan divpusēji tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumi ir būtiski, lai veicinātu Eiropas konkurētspēju, ir vajadzīgi standarti un noteikumi, lai

³⁶ No debatēm darba grupā un diskusijām plenārsesijā

³⁷ Sk. Francijas VPP ierosināto 2. grozījumu

³⁸ Sk. EPP4 20. ieteikumu un Itālijas VPP 2. kopas 7. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

³⁹ Sk. Francijas Valsts pilsoņu paneļdiskusijas ierosināto grozījumu Nr. 2.

⁴⁰ Sk. EPP4 24. ieteikumu un Itālijas VPP 2. kopas 7. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

⁴¹ Sk. EPP4 22. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus. ES arī turpmāk jābūt aktīvai un uzticamai partnerei, apspriežot, noslēdzot un īstenojot tirdzniecības nolīgumus, kuros noteikti arī augsti ilgtspējas standarti

4. Noslēgt nozīmīgus starptautiskās sadarbības nolīgumus ES, nevis atsevišķu valstu līmenī⁴²
5. Reformēt ES tirdzniecības un ieguldījumu politiku, lai atjaunotu pasaules mēroga multilaterālismu ar mērķi radīt pienācīgas kvalitātes darbvietas un aizsargāt cilvēka pamattiesības, tostarp darba ņēmēju un arodbiedrību tiesības Saglabāt vidi un bioloģisko daudzveidību un nodrošināt atbilstību Parīzes nolīgumam par klimata pārmaiņām Nodrošināt augstas kvalitātes sabiedriskos pakalpojumus Stiprināt Eiropas rūpniecības bāzi. ES būtu jāveicina pasaules multilaterālisma atjaunošana, īstenojot pamatīgu reformu, kas pamatojas uz demokrātiju un mieru, solidaritāti un cilvēktiesību, sociālo un vides tiesību ievērošanu, kā arī lielāku SDO lomu
6. Sadarbības un ieguldījumu nolīgumos ar trešām valstīm iekļaut cīņu pret cilvēku tirdzniecību un nelegālo imigrāciju un sadarbību attiecībā uz jebkādu piemērotu repatriāciju
7. Veidot partnerības ar jaunattīstības valstīm, atbalstot šo valstu infrastruktūru un slēdzot savstarpēji izdevīgas tirdzniecības vienošanās, tādējādi palīdzot tām pārejā uz videi draudzīgiem enerģijas avotiem⁴³
8. Izstrādāt efektīvāku un vienotāku politiku attiecībā uz autokrātiskiem režīmiem un hibrīdrežīmiem un veidot partnerattiecības ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām šādās valstīs
9. Palielināt ES vēlēšanu novērošanas misiju resursus
10. Piedāvāt ticamu pievienošanās perspektīvu kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, lai veicinātu mieru un stabilitāti Eiropā un nodrošinātu labklājību miljoniem eiropiešu⁴⁴

PIEZĪME. Vairāki darba grupas locekļi uzskatīja, ka priekšlikumi tematā “ES atkarības samazināšana no ārvalstu dalībniekiem enerģētikas jomā”, bet jo īpaši “ES pārredzamība un tās attiecības ar iedzīvotājiem” attiecas uz citām darba grupām. Daži locekļi vēlējās pievērst uzmanību tam, ka attiecībā uz vienprātību Padomē papildus kvalificētam balsu vairākumam ir arī citas alternatīvas, piemēram, mainīga ģeometrija, nepiedalīšanās un ciešāka sadarbība. Daži darba grupas locekļi ierosināja priekšlikumā “Nosakot standartus tirdzniecības un ieguldījumu attiecībās ES un ārpus tās” lietot terminu “ilgtspējīgs”, nevis “ētisks”. Bija atšķirīgi viedokļi par to, vai attiecībā uz jaunu dalībvalstu pievienošanos arī turpmāk būtu vajadzīga visu pašreizējo dalībvalstu vienprātīga piekrišana. Atšķīrās arī viedokļi par to, cik lielā mērā vajadzētu būt kopīgiem bruņotajiem spēkiem. Divi locekļi minēja Īrijas apvienošanās iespējamību gadījumā, ja Ziemeļīrija balsotu par to saskaņā ar Lielās piektdienas vienošanās noteikumiem, brīdinot, ka ES jābūt gatavai šādam pavērsienam.

---

⁴² Sk. Nīderlandes VPP “ES pasaulē” ierosināto 1. ieteikumu, kas sīkāk izvērsti darba grupā.

⁴³ Sk. digitālo platformu, kuras piensums sīkāk izvērsti darba grupā.

⁴⁴ Sk. digitālo platformu, kuras piensums sīkāk izvērsti darba grupā.

"Vērtības un tiesības, tiesiskums, drošība"

25. Priekšlikums par tēmu: tiesiskums, demokrātiskās vērtības un Eiropas identitāte⁴⁵

Mērķis. Sistemātiski atbalstīt tiesiskumu visās dalībvalstīs, jo īpaši:

Pasākumi

1. nodrošinot, ka ES līgumos un ES Pamattiesību hartā noteiktās vērtības un principi ir neapstrīdami, neatgriezeniski un *sine qua non* nosacījumi, kas jāievēro, lai pievienotos ES un būtu tās sastāvā. ES vērtības ir pilnībā jāievēro visās dalībvalstīs, arī lai tās varētu darboties kā starptautisks standarts un magnēts, kas piesaista ar diplomātiju un dialogu. ES paplašināšanās nedrīkstētu apdraudēt ES *acquis* attiecībā uz pamatvērtībām un pilsoņu tiesībām;⁴⁶
2. padarot Eiropas vērtības taustāmas ES iedzīvotājiem, it īpaši ar interaktīvāku un tiešāku iesaisti. Šajā nolūkā Eiropas pilsonība būtu jāstiprina, piemēram, ar Eiropas pilsonības likumu, kas paredz pilsoņiem specifiskas tiesības un brīvības, kā arī ar Eiropas pārrobežu apvienību un bezpeļņas organizāciju statūtiem. Eiropas vērtības būtu arī jāpopularizē, izmantojot "iejušanās paketi", kas iedzīvotājiem nodrošinātu didaktiskus elementus un informatīvus materiālus. Visbeidzot, ar turpmākām ES investīcijām būtu jāattīsta Eiropas publiskā sfēra, ieskaitot audiovizuālos un tiešsaistes medijus, jāuzlabo esošie ES mediju centri un vēl vairāk jāatbalsta vairāk nekā 500 vietējie Eiropas biroji;⁴⁷
3. ES Pamattiesību hartai vajadzētu būt vispārēji piemērojamai un izpildāmai. Turklāt būtu jāriko ikgadējas konferences par tiesiskumu (pēc Komisijas ziņojuma par tiesiskumu), kurās piedalītos visu dalībvalstu delegācijas, ko veidotu pēc nejausības principa atlasīti daudzveidīgi iedzīvotāji, civildienesta ierēdņi, parlamentu deputāti, vietējās pašvaldības, sociālie partneri un pilsoniskā sabiedrība. Būtu jāturpina atbalstīt arī organizācijas, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas veicina tiesiskumu vietējā līmenī;⁴⁸
4. rezultatīvi piemērojot "Nosacījumu regulu" un citus tiesiskuma instrumentus un izvērtējot to piemērošanas jomu, kā arī apsverot iespēju tos attiecināt uz jaunām jomām neatkarīgi no to nozīmīguma ES budžetam. Būtu jāapsver visas nepieciešamās tiesiskās iespējas, tostarp izmaiņas Līgumos, lai sodītu par tiesiskuma pārkāpumiem;⁴⁹
5. veicinot izglītības un mediju programmas, kas padara ES vērtības par daļu no migrantu integrācijas procesa un veicina mijiedarbību starp migrantiem un ES iedzīvotājiem, lai nodrošinātu migrantu sekmīgu integrāciju ES sabiedrībā un to, ka ES iedzīvotāji labāk izprot ar migrāciju saistītus jautājumus.⁵⁰

⁴⁵ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 2. paneļdiskusija (EPP2): 10, 11, 14, 30; Beļģijas valsts pilsoņu paneļdiskusija (VPP): 1.3.1, 1.4.2, 1.4.3; Vācijas VPP: 5.1, 5.2; Nīderlandes VPP: 1.2.

⁴⁶ EPP2 14. ieteikums; Beļģijas pilsoņu paneļdiskusijas (VPP) 1.3.1., 1.4.2., 1.4.3. ieteikums, Nīderlandes VPP 1.2. ieteikums.

⁴⁷ EPP2 11. ieteikums; Vācijas VPP 5.1., 5.2. ieteikums; DG debates.

⁴⁸ EPP2 11. ieteikums; DG debates; diskusijas plenārsesijā.

⁴⁹ EPP2 10. ieteikums.

⁵⁰ EPP2 30. ieteikums.

26. Priekšlikums par tēmu: datu aizsardzība⁵¹

Mērķis. Garantēt aizsargājamo un uz iedzīvotājiem orientētu datu apstrādes politiku, jo īpaši:

Pasākumi

1. pilnībā īstenojot pastāvošos datu privātuma tiesību aktus un tos izskatot, lai vajadzības gadījumā izvērtētu stingrāka izpildes panākšanas mehānisma izveidi struktūrām, kuras apstrādā persondatus un kuras pašlaik ir neatkarīgu valsts datu aizsardzības iestāžu kompetencē atbilstoši subsidiaritātes principam. Šādām struktūrām būtu jāpiemēro stingrākas sankcijas, nekā paredzēts pašreizējā regulā, proporcionāli to gada apgrozījumam (līdz 4 %), iespējams, paredzot arī darbības aizliegumu, un tām būtu jāveic ikgadēja neatkarīga revīzija;^{52 53}
2. lielāku svaru piešķirot integrētas privātuma aizsardzības un privātuma aizsardzības pēc noklusējuma principam, piemēram, izvērtējot un ieviešot viegli saprotamas, kodolīgas un lietotājdraudzīgas saskaņotas veidlapas piekrišanai par datu apstrādi, kurās skaidri norādīts, kas ir nepieciešams un kas ne. Lietotājiem ir jāvar viegli, ātri un uz visiem laikiem dot vai atsaukt savu piekrišanu datu apstrādei;^{54 55}
3. izvērtējot un ieviešot skaidrākus un aizsargājamos noteikumus par nepilngadīgo datu apstrādi, iespējams, ES VDAR, tostarp — izveidojot īpašu kategoriju sensitīviem nepilngadīgo datiem un ES dalībvalstīs saskaņojot minimālo piekrišanas vecumu. Lai gan lielākajai daļai privātuma noteikumu īstenošanas un izpratnes veidošanas būtu jāpaliek dalībvalstu ziņā (arī ar lielākām investīcijām un papildu resursiem nacionālā līmenī), ES vajadzētu būt lielākai lomai, piemēram, izveidojot ES kompetenci pilsoniskajā izglītībā attiecībā uz datu aizsardzību;⁵⁶
4. labāk panākot, ka tiek ievēroti atbilstības kritēriji Eiropas un valstu datu aizsardzības iestādēm attiecībā uz kvalifikāciju un piemērotību, lai nodrošinātu to locekļu augstāko neatkarības līmeni.^{57 58}

27. Priekšlikums par tēmu: mediji, viltus ziņas, dezinformācija, faktu pārbaude, kiberdrošība⁵⁹

Mērķis. Vērsties pret dezinformāciju, vēl vairāk veicinot mediju neatkarību un plurālismu, kā arī medijpratību, jo īpaši:

Pasākumi

⁵¹ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt balstās: EPP2: 7, 8, 9; Nīderlandes VPP: 1.3, 4.3.

⁵² EPP2 7. ieteikums; DG debates.

⁵³ Jautājumu skatījusi arī Digitālās pārveides jautājumu darba grupa.

⁵⁴ EPP2 9. ieteikums.

⁵⁵ Jautājumu skatījusi arī Digitālās pārveides jautājumu darba grupa.

⁵⁶ EPP2 8. ieteikums; Nīderlandes VPP 1.3., 4.3. ieteikums.

⁵⁷ EPP2 7., 8. ieteikums.

⁵⁸ Jautājumu skatījusi arī Digitālās pārveides jautājumu darba grupa.

⁵⁹ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: EPP2: 5, 12, 13, 17, 28; Beļģijas VPP: 1.5.1, 2.1.1 līdz 2.4.3; Nīderlandes VPP: 3.1.

1. ieviešot tiesību aktus, kas vērsti pret draudiem mediju neatkarībai, izmantojot ES mēroga minimālos standartus, ieskaitot mediju uzņēmējdarbības modeļa pārskatīšanu nolūkā nodrošināt ES mediju tirgus integritāti un neatkarību;⁶⁰
2. stingri panākot ES mediju tirgus konkurences noteikumu izpildi, lai nepieļautu lielus mediju monopolus un nodrošinātu mediju plurālismu un neatkarību no nepienācīgas politiskās, korporatīvās un/vai ārvalstu iejaukšanās. Būtu jāveicina arī kvalitatīva žurnālistika ar pastāvīgiem augstiem ētikas un pašregulācijas standartiem;⁶¹
3. izveidojot ES struktūru, kas būtu atbildīga par mērķorientētas dezinformācijas un iejaukšanās novēršanu un apkarošanu, uzlabojot situācijas apzināšanos un stiprinot faktu pārbaudes organizācijas, kā arī neatkarīgus medijus. Būtu arī aktīvāk jāatbalsta un jāpopularizē “karstās līnijas” un tīmekļa vietnes, piemēram, *Europe Direct*, kur iedzīvotāji un nacionālie mediji var pieprasīt un saņemt faktu ziņā pārbaudītu informāciju par Eiropas politiku un rīcībpolitikām;^{62 63}
4. veicinot iedzīvotāju medijpratību un izpratni par dezinformāciju un netīšu viltus ziņu izplatīšanu, cita starpā ar obligātu apmācību skolās. Šajā nolūkā dalībvalstis būtu arī jāmudina nodrošināt adekvātus cilvēkresursus un finanšu resursus;⁶⁴
5. nosakot prasību tiešsaistes platformām sniegt skaidrus paziņojumus par algoritmiem, ko tās izmanto (ļaujot lietotājiem izlemt, vai piekrist, ka viņi tiek tiem pakļauti), un par dezinformācijas riskiem, kuriem pakļauti lietotāji, vienlaikus aizsargājot tiesības uz likumīgu vārda brīvību un tiesības uz privātumu, kas darāms, balstoties uz jau pastāvošām iniciatīvām, piemēram, Prakses kodeksu dezinformācijas jomā un Eiropas Digitālo mediju observatoriju (EDMO).^{65 66}

28. Priekšlikums par tēmu: mediji, viltus zinas, dezinformācija, faktu pārbaude, kiberdrošība (a)

Mērķis. Lielāka ES loma hibrīddraudu apkarošanā, kas panākama, jo īpaši:

Pasākumi

1. stiprinot ES Kiberdrošības aģentūru (ENISA), lai vēl vairāk aizsargātu cilvēkus, organizācijas un iestādes pret kiberdrošības pārkāpumiem un mākslīgā intelekta izmantošanu noziedzīgiem mērķiem. Vienlaikus būtu jāsaņem datu privātums un persondatu aizsardzība;^{67 68}

⁶⁰ EPP2 5. ieteikums; Beļģijas VPP 2.1.1. ieteikums; Nīderlandes VPP 3.1. ieteikums.

⁶¹ EPP2 12. ieteikums; Beļģijas VPP 2.1.4. ieteikums.

⁶² EPP2 17. un 28. ieteikums; Beļģijas VPP 1.5.1., 2.1.3., 2.2.1., 2.2.2. ieteikumi.

⁶³ Jautājumu skatījusi arī Digitālās pārveides jautājumu darba grupa.

⁶⁴ EPP2 5. un 28. ieteikums; Beļģijas VPP 2.3.2., 2.3.3. ieteikumi.

⁶⁵ EPP2 28. ieteikums; Beļģijas VPP 2.3.1., 2.4.1., 2.4.2. ieteikumi.

⁶⁶ Jautājumu skatījusi arī Digitālās pārveides jautājumu darba grupa.

⁶⁷ EPP2 13. ieteikums.

⁶⁸ Jautājumu skatījusi arī Digitālās pārveides jautājumu darba grupa.

2. uzlabojot valstu kiberdrošības iestāžu koordināciju un pieliekot papildu pūles, lai nodrošinātu, ka ES līmeņa noteikumi tiek labi īstenoti valsts līmenī.^{69 70}

29. Priekšlikums par tēmu: diskriminācijas novēršana, līdztiesība un dzīves kvalitāte⁷¹

Mērķis. Rīkoties, lai saskaņotu dzīves apstākļus visā ES un uzlabotu ES iedzīvotāju sociālekonomisko dzīves kvalitāti, jo īpaši:

Pasākumi

1. apspriežoties ar ekspertiem un sociālajiem partneriem, izstrādājot pārredzamus dzīves kvalitātes rādītājus, tostarp ekonomiskos, sociālos un tiesiskuma kritērijus, lai noteiktu skaidru un reālistisku grafiku sociālo standartu paaugstināšanai un kopējas ES sociālekonomiskās struktūras izveidei, cita starpā — īstenojot Eiropas sociālo tiesību pilāru. Tie būtu jāintegrē ekonomikas pārvaldības sistēmā un Eiropas pusgada procesā;^{72 73}
2. palielinot un atvieglojot tiešas publiskās investīcijas izglītībā, veselības aprūpē, mājokļos, fiziskajā infrastruktūrā, vecu cilvēku un cilvēku ar invaliditāti aprūpē. Papildu investīcijām vajadzētu būt vērstām arī uz to, lai iedzīvotājiem garantētu pienācīgu darba un privātās dzīves līdzsvaru. Šādas investīcijas būtu jāveic pilnīgi pārredzami, ļaujot izsekot visam procesam;⁷⁴
3. mudinot uzlikt nodokļus lielām korporācijām, apkarojot piekļuvi nodokļu oāzēm un izskaužot nodokļu oāzes Eiropas Savienībā, lai palielinātu publiskās investīcijas tādās prioritārās jomās kā izglītība (stipendijas, *Erasmus*) un pētniecība. ES mēroga cīņai pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas vajadzētu būt arī līdzeklim, ar ko piesaistīt līdzekļus publiski finansētām iniciatīvām;^{75 76}
4. nodrošinot ES mēroga kritērijus diskriminācijas novēršanai darba tirgū un stimulējot privātuzņēmumus pieņemt darbā cilvēkus, kurus parasti visvairāk skar diskriminācija (piemēram, jauniešus, vecāka gadagājuma cilvēkus, sievietes, minoritātes), cita starpā ar subsīdijām un — kā otro soli — pagaidu kvotām. Šajā sakarā būtu cieši jāiesaista sociālie partneri. Ar likumu būtu jānovērš arī diskriminācija ārpus darba tirgus un jāveicina līdztiesība;⁷⁷
5. nodrošinot cenas ziņā pieejamu bērnu aprūpi un atbalstīšanu gan publiskajā, gan privātajā sektorā, kā arī bezmaksas bērnu aprūpi tiem, kam tā vajadzīga.⁷⁸

---

⁶⁹ EPP2 13. ieteikums.

⁷⁰ Jautājumu skatījusi arī Digitālās pārveides jautājumu darba grupa.

⁷¹ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: EPP2: 1, 2, 21, 22, 23; Nīderlandes VPP: 1.1.

⁷² EPP2 22. ieteikums; DG debates.

⁷³ Jautājumu skatījusi arī Spēcīgākas ekonomikas, sociālā taisnīguma un nodarbinātības jautājumu darba grupa.

⁷⁴ EPP2 21. ieteikums; Nīderlandes VPP 1.1. ieteikums.

⁷⁵ EPP2 23. ieteikums.

⁷⁶ Jautājumu skatījusi arī Spēcīgākas ekonomikas, sociālā taisnīguma un nodarbinātības jautājumu darba grupa.

⁷⁷ EPP2 1. ieteikums. DG debates.

⁷⁸ EPP2 2. ieteikums. DG debates.

Mērķis. Veikt izšķirīgus pasākumus, lai garantētu ekoloģiskāku un uz klimatu orientētu lauksaimniecību, jo īpaši:

Pasākumi

1. nosakot detalizētus, izmērāmus un laika ziņā ierobežotus minimālos kritērijus lauksaimniecības dzīvnieku aizsardzībai, lai nodrošinātu augstākus dzīvnieku labturības standartus saskaņā ar ilgtspējas mērķu ieviešanu un uz integrētas pārtikas sistēmas pieejas pamata;^{80 81}
2. ieviešot naudassodus par lauksaimnieciskās darbības negatīvajām eksternalitātēm (piemēram, siltumnīcefekta gāzu emisijām, pesticīdu izmantošanu, pārmērīgu ūdens izmantošanu, pārvadājumiem lielos attālumos utt.), ņemot vērā to ietekmi uz vidi. Arī Savienībā importētās lauksaimniecības preces būtu jāvērtē tāpat, ieskaitot arī muitas nodevas, lai nepieļautu jebkādas konkurences priekšrocības, kas izriet no zemākiem vidiskajiem standartiem;⁸²
3. samazinot subsīdijas lauksaimnieciskajai masu ražošanai, ja tā neveicina ilgtspējīgu pārkārtošanos, un šos resursus novirzot uz atbalstu vidiski ilgtspējīgai lauksaimniecībai, vienlaikus nodrošinot pārtikas produktus par pieņemamu cenu.^{83 84}

---

⁷⁹ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: EPP2: 3, 4, 6.

⁸⁰ EPP2 3. ieteikums.

⁸¹ Jautājumu skatījusi arī Klimata pārmaiņu un vides jautājumu darba grupa.

⁸² EPP2 4. ieteikums.

⁸³ EPP2 6. ieteikums.

⁸⁴ Jautājumu skatījusi arī Klimata pārmaiņu un vides jautājumu darba grupa.

“Digitālā transformācija”

Eiropai ir jākļūst par pasaules līderi un standartu noteicēju digitālās pārveides jomā un jānosprauž Eiropas ceļš uz ētisku, uz cilvēku orientētu, pārredzamu un drošu digitālo sabiedrību. Eiropai vajadzīga vērienīga pieeja un pilnībā jāizmanto digitalizācijas piedāvātās iespējas, tajā pašā laikā kontrolējot digitalizācijas radītos riskus un izaicinājumus. Digitalizācija skar visas mūsu sabiedrības jomas, un visās tajās tā ir jāņem vērā. Šajā kontekstā tika minēta Eiropas deklarācija par digitālajām tiesībām un principiem digitālajai desmitgadei, un tika izteikti ierosinājumi apsvērt nākotnē pieņemt digitālo tiesību hartu.

Krievijas iebrukums Ukrainā ir licis īpašu vērību pievērst daudziem no priekšlikumos aplūkotajiem jautājumiem, piemēram, nepieciešamībai pēc digitālās suverenitātes, lielākam uzsvaram uz kibersardzību un aizsardzību pret dezinformāciju. Tas ir arī skaidri apliecinājis, ka mūsdienu konflikti skar arī digitālo vidi, un līdz ar to rodas jaunas problēmas, piemēram, persondatu sagrābšanas ilgtermiņa sekas un šādu datu nelegitīma izmantošana nākotnē.

31. Priekšlikums par tēmu: piekļuve digitālajai infrastruktūrai⁸⁵

Mērķis. Vienlīdzīga piekļuve internetam ir ikviena Eiropas iedzīvotāja pamattiesības. Mēs ierosinām, ka ikvienam Eiropā vajadzētu būt reālai piekļuvei internetam un digitālajiem pakalpojumiem un ka ir jāuzlabo ES digitālās infrastruktūras suverenitāte, un tas panākams šādi:

Pasākumi

1. investējot kvalitatīvā un inovatīvā Eiropas digitālajā infrastruktūrā (tostarp izstrādājot Eiropā 5G un 6G); (EPP1 40. un 47. ieteikums, Nīderlandes VPP1)
2. nodrošinot ātru, cenas ziņā pieejamu, drošu un stabilu piekļuvi internetam visā ES, arī viesabonēšanā, par prioritāti izvirzot interneta pieslēguma ieviešanu neapvertajās zonās, lauku apvidos un attālos un perifēros reģionos, lai novērstu digitālo plaisu starp dalībvalstīm un dalībvalstīs un nodrošinātu, ka neviens netiek atstāts novārtā; (EPP1 17. un 47. ieteikums, Nīderlandes VPP1)
3. veicinot digitālās infrastruktūras un elektroinfrastruktūras paplašināšanu publiskās un privātās telpās, lai varētu izmantot elektriskos un autonomos transportlīdzekļus; (DG debates)⁸⁶
4. veicot pasākumus, lai nodrošinātu taisnīgu un atvērtu konkurenci un novērstu monopolus, atkarību no viena pārdevēja, datu koncentrāciju un atkarību no trešām valstīm infrastruktūras un pakalpojumu aspektā, uzlabojot tirgus no patērētāju perspektīvas; (EPP1 17. ieteikums)
5. nosakot bērnus, ģimenes un vecāka gadagājuma cilvēkus, kā arī neaizsargātas grupas par prioritāti attiecībā uz piekļuvi internetam un aparatūrai, jo īpaši attiecībā uz izglītību, publiskajiem pakalpojumiem un veselību; (EPP1 17. ieteikums un DG debates)
6. uzlabojot iedzīvotāju un uzņēmumu digitālo piekļuvi būtiskiem publiskajiem un privātajiem pakalpojumiem un to piekļūstamību, piemēram, attiecībā uz administratīvajām procedūrām, un nodrošinot iekļaujošu piekļuvi, kā arī atbalstu, piemēram, ar palīdzības dienestiem, attiecībā uz šiem pakalpojumiem; (DG debates, daudzvalodu digitālā platforma)

⁸⁵ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt balstās: Eiropas pilsoņu 1. paneļdiskusija (EPP1): 17, 40, 47; valstu pilsoņu paneļdiskusijas (VPP), Nīderlande 1.

⁸⁶ Sk. saiti uz EPP3, 38. iet. attiecībā uz elektrotransportlīdzekļu infrastruktūru.

7. saskaņojot kvalitatīvus digitālos standartus un uzlabojot drošu datu mobilitāti, lai veicinātu pārrobežu sadarbību; (DG debates, daudzvalodu digitālā platforma)
8. izskatot digitālas infrastruktūras un digitalizācijas vidisko ietekmi, lai digitālā pārveide būtu ilgtspējīga un tiektos izveidot zaļu digitālo sabiedrību. (DG debates, daudzvalodu digitālā platforma)

32. Priekšlikums par tēmu: digitālā pratība un prasmes, kas iespējina cilvēkus⁸⁷

Mērķis. Mēs ierosinām ES nodrošināt, ka visi Eiropas iedzīvotāji var gūt labumu no digitalizācijas, nodrošinot viņiem nepieciešamās digitālās prasmes un iespējas, un tas panākams šādi:

Pasākumi

1. nodrošinot piekļuvi formālajai un neformālajai digitālās pratības un prasmju apmācībai un izglītībai, arī skolu programmās, visos dzīves posmos, kas darāms, izmantojot pastāvošas ES līmeņa iniciatīvas, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargāto grupu un vecu cilvēku iekļaušanai, bērnu digitālo prasmju uzlabošanai veidā, kas ir saderīgs ar viņu veselīgu attīstību, un digitālās nevienlīdzības, tostarp digitālās dzimumšķirtnes, novēršanai; (EPP1 8. ieteikums, Itālijas VPP5.2., DG debates)
2. nodrošinot veselīgu interneta izmantošanu, kas darāms, mudinot dalībvalstis ieviest digitālo prasmju apmācību visām vecuma grupām ar standarta programmām un mācību programmām, kas noteiktas Eiropas līmenī, piemēram, attiecībā uz interneta radītajiem riskiem un iespējām, lietotāju tiesībām tiešsaistē un tīkla etiķeti; (EPP1 47. ieteikums, DG debates)
3. veicot visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka sabiedrības digitalizācija neatstāj novārtā gados vecākus cilvēkus un ka viņiem ir pieejamas tehnoloģijas, veicinot programmas un iniciatīvas, piemēram, viņu vajadzībām pielāgotas klases. Vienlaikus būtu jānodrošina, ka pamatpakalpojumiem var piekļūt arī klātienē un ar nedigitāliem līdzekļiem; (EPP1 34. un 47. ieteikums)
4. ieviešot skolās digitālo prasmju ES sertifikāciju, kas sagatavos jauniešus nākotnes darba tirgum; (EPP1 8. ieteikums)
5. izstrādājot ES līmenī koordinētas apmācības iniciatīvas, kuru mērķis ir pārkvalificēt un darba ņēmējus un pilnveidot viņu prasmes, lai viņi saglabātu konkurētspēju darba tirgū, īpaši ņemot vērā arī kompetences un prasmes, kas vajadzīgas mazos un vidējos uzņēmumos, un apmācīt digitālos ekspertus; (EPP1 8. ieteikums un DG debates)
6. veicinot izpratni par esošajām digitālajām platformām, kas savieno cilvēkus ar darba devējiem un palīdz atrast darbu ES, piemēram, *EURES*; (EPP1 8. ieteikums)
7. palielinot investīcijas un centienus ar mērķi veicināt izglītības, tostarp augstākās izglītības, digitalizāciju. (DG debates, daudzvalodu digitālā platforma)

---

⁸⁷ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 1. paneļdiskusija (EPP1): 8, 34, 47, valstu pilsoņu paneļdiskusijas (VPP), Itālija 5.2.

33. [Priekšlikums par tēmu: droša un uzticama digitālā sabiedrība. Kiberdrošība un dezinformācija](#)⁸⁸

Mērķis. Mēs ierosinām, ka, lai izveidotu drošu, noturīgu un uzticamu digitālo sabiedrību, ES būtu jānodrošina spēkā esošo tiesību aktu rezultātīva un ātra īstenošana un tai jāpiešķir plašākas pilnvaras uzlabot kiberdrošību, cīnīties pret nelikumīgu saturu un kibernetizāciju, vērsties pret nevalstisku aktoru un autoritāru valstu kiberdraudiem un atgūties no tiem, kā arī vērsties pret dezinformāciju, un tas panākams šādi:

Pasākumi

1. stiprinot Eiropola / Eiropas Kibernetizācijas centra spējas finanšu resursu un cilvēkresursu ziņā, nodrošinot proaktīvāku pieeju kibernetizācijas apkarošanā un veidojot kopīgas Eiropas kibernetizācijas spējas pret plaša mēroga uzbrukumiem, cita starpā — ar labāku sadarbību; (EPP1 39. ieteikums, Lietuvas VPP2.6., Nīderlandes VPP1, DG debates)
2. veicot nepieciešamos pasākumus, lai sagatavotos jebkādiem plaša mēroga uzbrukumiem un pārrāvumiem un ātri atgūtos no tiem, piemēram, nodrošinot noturīgu infrastruktūru un alternatīvus sakaru kanālus; (DG debates)
3. nodrošinot līdzīgas sankcijas un ātru un rezultatīvu izpildes panākšanu dalībvalstīs kibernetizācijas gadījumā, kas darāms, labāk koordinējot vietējos, reģionālos un nacionālos kiberdrošības centrus un iestādes; (EPP1 39. ieteikums)
4. uzlabojot digitālo pratību un kritisko domāšanu kā līdzekli cīņā pret dezinformāciju, draudiem tiešsaistē un naida runu, kā arī pret maldinošām saskarnēm un preferenciālu cenu noteikšanu; (DG debates)
5. apkarojot dezinformāciju ar tiesību aktiem un vadlīnijām, kas ļauj tiešsaistes platformām un sociālo mediju uzņēmumiem novērst ar dezinformāciju saistītās neaizsargātības un ieviest pārredzamības pasākumus, piemēram, MI algoritmus, kuri var izcelt informācijas uzticamību sociālajos medijos un jaunajos medijos, nodrošinot lietotājam faktu ziņā pārbaudītas informācijas avotus. Ja tiek izmantoti algoritmi, galīgajai kontrolei pār lēmumu pieņemšanas procesiem būtu jāpaliek cilvēku rokās; (EPP1 46. ieteikums un DG debates)
6. atbalstot digitālās platformas, kas nodrošina mediju plurālismu un nodrošina resursus un iniciatīvas, lai novērtētu tradicionālo mediju (piemēram, televīzijas, drukātās preses, radio) un citu mediju sniegtās informācijas uzticamību un objektivitāti, pilnībā ievērojot mediju brīvības principu, un sniedz iedzīvotājiem informāciju par ziņu kvalitāti. (EPP1 46. ieteikums)

34. [Priekšlikums par tēmu: droša un uzticama digitālā sabiedrība — datu aizsardzība](#)⁸⁹

Mērķis. Mēs iestājamies par privātpersonu datu suverenitāti, labāku informētību un pastāvošo datu aizsardzības noteikumu (VDAR) efektīvāku īstenošanu un izpildes panākšanu, lai uzlabotu personas kontroli pār tās datiem un ierobežotu datu nepareizu izmantošanu, un tas panākams šādi:

⁸⁸ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 1. paneļdiskusija (EPP1): 39, 46; valstu pilsoņu paneļdiskusijas (VPP), Lietuva 2.6., Nīderlande 1.

⁸⁹ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 1. paneļdiskusija (EPP1): 42, 43, 44, 45; valstu pilsoņu paneļdiskusijas (VPP), Nīderlande 2.

Pasākumi

1. labāk izskaidrojot datu aizsardzības noteikumus (VDAR), palielinot pārredzamību un uzlabojot komunikāciju, kas darāms, izstrādājot norādījumus par informētas piekrišanas tekstiem, kuros izmantota vienkārša un skaidra, visiem saprotama valoda, tostarp vizuālākus veidus, kā sniegt piekrišanu datu izmantošanai, ko papildinātu informācijas kampaņa, un nodrošinot datu apstrādātājiem nepieciešamās prasmes, kā arī konsultējot tos, kam vajadzīga palīdzība; (EPP1 42., 45. ieteikums, Nīderlandes VPP2)
2. nodrošinot, ka tiek piemērots pastāvošais aizliegums noklusējuma piekrišanai datu atkalizmantošanai vai tālākpārdošanai; (EPP1 42. ieteikums)
3. nodrošinot, ka lietotāju pieprasījumi par pastāvīgu datu dzēšanu tiek izpildīti konkrētā termiņā; (EPP1 42. ieteikums)
4. sniedzot skaidru un pēc iespējas īsu informāciju lietotājiem par to, kā un kas izmantos datus; (EPP1 42. ieteikums)
5. nodrošinot, ka trešo valstu uzņēmumi ievēro Eiropas datu aizsardzības noteikumus; (EPP1 42. un 43. ieteikums)
6. mudinot izveidot ES līmeņa sertifikācijas sistēmu, kas piekļūstami, skaidri un vienkārši atspoguļo atbilstību VDAR, ir redzama tīmekļa vietnēs un platformās un kas būtu jāveido neatkarīgam sertificētājam Eiropas līmenī. Tai nevajadzētu radīt nesamērīgu slogu maziem un vidējiem uzņēmumiem; (EPP1 44. ieteikums, DG debates)
7. nodrošinot, ka iedzīvotājiem, kas saskaras ar grūtībām ar atteikšanās iespēju vai piekrišanas atsaukšanu, tiek sniegta efektīva un ātra palīdzība. Šajā nolūkā ir labāk jādefinē intruzīva rīcība un Eiropas līmenī jāizstrādā vadlīnijas un mehānismi attiecībā uz atteikšanos un datu atsaukšanu, kā arī krāpnieku identificēšanu un sodīšanu; (EPP1 43. ieteikums un DG debates)
8. paredzot sankcijas, tostarp naudas sodu, kas ir proporcionāls uzņēmumu apgrozījumam, un uzņēmumu darbības ierobežojumus, piemēram, pagaidu vai pastāvīgus aizliegumus bez subjekta vēlēšanās apstrādāt datus, un atbalstot Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju un valstu aģentūras to izpildes panākšanā. (EPP1 42., 43. ieteikums un DG debates)

[35. Priekšlikums par tēmu: digitālā inovācija sociālas un ilgtspējīgas ekonomikas stiprināšanai⁹⁰](#)

Mērķis. Mēs ierosinām ES veicināt digitalizācijas pasākumus, kas taisnīgi un ilgtspējīgi stiprina ekonomiku un vienoto tirgu, palielina Eiropas konkurētspēju tehnoloģiju un inovācijas jomā, uzlabo digitālo vienoto tirgu visu lielumu uzņēmumiem un padara Eiropu par pasaules līderi digitālās pārveides un uz cilvēku vērstas digitalizācijas jomā, un tas panākams šādi:

Pasākumi

1. ieviešot vai stiprinot tiesību aktus, kas reglamentē (uz cilvēku vērstu) “viedo darbu”, ņemot vērā ietekmi uz darba ņēmēju fizisko un garīgo veselību, piemēram, nodrošinot tiesības atslēgties. “Uz cilvēku vērsta” pieejā būtu jāiekļauj “cilvēka veiktas kontroles” princips; (EPP1 7. ieteikums un DG debates)⁹¹

⁹⁰ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 1. paneļdiskusija (EPP1): 7, 16, 17, valstu pilsoņu paneļdiskusijas (VPP), Vācija un Itālija 1.3.

⁹¹ Sk. saiti ar darba grupu spēcīgākas ekonomikas jautājumos.

2. ar ES tiesību aktiem, kas stimulē uzņēmumus būt sociāli atbildīgiem un paturēt augstas kvalitātes “viedā darba” darbvieta Eiropā, tādējādi novēršot šādu darbvieta pārceļšanu uz valstīm ar zemākām izmaksām. Stimuli var būt finansiāli un/vai saistīti ar reputāciju, un tiem būtu jāņem vērā starptautiski atzīti vidiskie, sociālie un pārvaldības (VSP) kritēriji. Šajā nolūkā ES būtu jāizveido darba grupa, kuras sastāvā būtu visu attiecīgo ieinteresēto personu eksperti un kura izskatītu un stiprinātu šos tiesību aktus; (EPP1 7. ieteikums)
3. nodrošinot cilvēka virsvadību pār lēmumu pieņemšanas procesiem, kuros iesaistīts mākslīgais intelekts, darbvieta un izmantoto algoritmu pārredzamību; ņemot vērā negatīvo ietekmi, kas ir neierobežotai digitālajai novērošanai darbvieta; informējot un uzklusot darba ņēmējus pirms tādu digitālo tehnoloģiju ieviešanas, kas ietekmē darba apstākļus; nodrošinot, ka jauni darba veidi, piemēram, darbs platformās, atbilst darba ņēmēju tiesībām un nodrošina pienācīgus darba apstākļus; (DG debates)
4. īstenojot iniciatīvas, kas palīdzētu atbalstīt tāldarbu, piemēram, nodrošinātu biroju telpas ar piekļuvi stabilam, ātram interneta savienojumam un digitālo apmācību un nodrošinātu resursus ergonomiskam aprīkojumam darbam no mājām; (EPP1 17. ieteikums un DG debates)
5. ieviešot publiski pieejamu digitālo rezultātu paneli, izveidojot ranžēšanas sistēmu, kas norādītu un salīdzinātu pašreizējo ES uzņēmumu digitalizācijas līmeni; (Vācijas VPP)
6. izveidojot spēcīgu un konkurētspējīgu digitālo ekonomiku un vienlīdzīgi izplatītu digitālās pārveides sniegtās priekšrocības visā Eiropā, kas darāms, koncentrējoties uz tehnoloģijām un inovāciju kā izaugsmes virzītājiem, veicinot pasaules līmeņa transformatīvu pētniecību un radot iespējas inovācijas ekosistēmām visos reģionos, kas panākams ar MVU un jaunuzņēmumu darbības vides uzlabojumiem un taisnīgu piekļuvi finansējumam, kā arī likvidējot juridiskus un citus šķēršļus pārrobežu darbībām; (Itālijas VPP 1.3., DG debates un daudzvalodu digitālā platforma)
7. veidojot datu infrastruktūru uz Eiropas vērtību pamata; īstenojot principu “vispirms digitāls” un vienreizējas iesniegšanas principu un veicinot digitālu un drošu piekļuvi datiem inovācijas un uzņēmējdarbības vajadzībām; pamudinot digitalizēt publiskos pakalpojumus; (DG debates un daudzvalodu digitālā platforma)
8. pilnībā izmantojot mākslīgā intelekta uzticama un atbildīga lietojuma potenciālu, izmantojot blokkēdes tehnoloģiju un mākoņdatošanas pakalpojumu potenciālu, nosakot aizsardzības pasākumus un standartus, kas nodrošina pārredzamību, sadarbību, rada uzticēšanos un uzlabo izmantošanas ērtumu, un izvairoties no jebkādiem diskriminējošiem vai neobjektīviem algoritmiem; (DG debates un daudzvalodu digitālā platforma)
9. veicinot atvērtā pirmkoda programmatūru un tās izmantošanu izglītībā un apmācībā, kā arī brīvu piekļuvi publiski finansētai pētniecībai un programmatūrai; (DG debates un daudzvalodu digitālā platforma)
10. ieviešot kopēju Eiropas digitālo identitāti, lai atvieglotu pārrobežu digitālos darījumus un pakalpojumus, Eiropas standartu un vadlīniju sistēmā, kas nodrošina nepieciešamos aizsardzības pasākumus; (DG debates un daudzvalodu digitālā platforma)
11. novērtējot, cik reālistiski ir digitalizēt patēriņa un pārtikas produktu informāciju, kas darāms, izmantojot standartizētu Eiropas lietotni, kura nodrošinātu lietotājiem draudzīgāku piekļuvi un sniegtu papildu informāciju par produktiem un ražošanas ķēdi. (EPP1 16. ieteikums)

“Eiropas demokrātija”

36. Priekšlikums par tēmu: pilsoņu informēšana, līdzdalība un jaunatne

Mērķis. Palielināt pilsoņu līdzdalību un jauniešu iesaistīšanos demokrātijā Eiropas Savienības līmenī, lai Eiropas iedzīvotājiem veidotu “pilnīgu pilsonisku pieredzi” un nodrošinātu, ka viņu viedoklis tiek uzklauts arī vēlēšanu starplaikā un ka šī līdzdalība ir efektīva. Tāpēc attiecībā uz katru tematu būtu jāapsver piemērotākais līdzdalības veids, piemēram:

1. uzlabot pastāvošo pilsoņu līdzdalības mehānismu rezultativitāti un izstrādāt jaunus mehānismus saskaņā ar ES *acquis*, labāk informējot par tiem. Ideālā gadījumā visai informācijai par līdzdalības telpām vajadzētu būt apkopotai⁹² integrētā oficiālā tīmekļa vietnē ar dažādām funkcijām.⁹³ Būtu jāizstrādā mehānisms, ar ko sekot līdzi rīcībpolitikas un likumdošanas iniciatīvām, kuras izriet no līdzdalības demokrātijas procesiem.⁹⁴ Līdzdalības mehānismiem vajadzētu būt iekļaujošiem, un komunikācijā par tiem būtu jāspēj sasniegt daudzveidīgu sabiedrību. Uzmanība būtu jāpievērš saturs materiāliem, tematiem un moderatoru prasmēm. Būtu jāiekļauj analīze par apspriesto rīcībpolitiku ietekmi uz — citu starpā — sievietēm un neaizsargātām personām;⁹⁵
2. panākt, ka tiešsaistes un bezsaistes sakari dažādās formās starp ES iestādēm un tās pilsoņiem ir biežāki, lai nodrošinātu, ka viņi var piedalīties ES rīcībpolitikas veidošanas procesā, lai paustu savus viedokļus un saņemtu atsauksmes, un izstrādāt ES amatpersonām paredzētu hartu par pilsoņu līdzdalību;⁹⁶
3. piedāvāt lietotājdraudzīgu digitālo platformu, kurā pilsoņi var dalīties idejās, uzdot jautājumus ES iestāžu pārstāvjiem un paust savu viedokli par svarīgām ES lietām un tiesību aktu priekšlikumiem, jo īpaši jaunieši. Platformai būtu jādara iespējamas arī tiešsaistes aptaujas;⁹⁷
4. uzlabot un racionalizēt pastāvošos mehānismus Eiropas, nacionālā un vietējā līmenī, lai padarītu tos drošākus, piekļūstamākus, redzamākus un iekļaujošākus;⁹⁸
5. pilsoņu līdzdalības procesā iesaistīt organizēto pilsonisko sabiedrību, reģionālās un vietējās pašvaldības un pastāvošās struktūras, piemēram, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (EESK) un Reģionu komiteju (RK)^{99,100}
6. izveidot vietējo ES padomnieku sistēmu, lai samazinātu distanci starp ES iestādēm un Eiropas pilsoņiem;¹⁰¹
7. periodiski rīkot pilsoņu asamblejas, balstoties uz juridiski saistošiem ES tiesību aktiem. Dalībnieki ir jāizraugās pēc nejaušības principa, ievērojot pārstāvības kritērijus, un dalība būtu jāstimulē.

⁹² Izmaiņas DG 3A un 3B.

⁹³ EPP2 32., 37. ieteikums, BE, FR un NL valstu paneļdiskusijas.

⁹⁴ FR valsts paneļdiskusija.

⁹⁵ Izmaiņa DG 8, īsāks formulējums.

⁹⁶ EPP2 29. ieteikums.

⁹⁷ EPP2 19., 32. ieteikums, BE, FR valstu paneļdiskusijas un DK valsts pasākumu pārstāvis.

⁹⁸ BE valsts paneļdiskusija.

⁹⁹ Izmaiņa DG 7B.

¹⁰⁰ BE valsts paneļdiskusija.

¹⁰¹ Galīgais *Kantar* ziņojums, 85. lpp.

Vajadzības gadījumā eksperti sniegs atbalstu, lai asamblejas locekļiem būtu pietiekami daudz informācijas apspriešanai. Ja iestādes neņem vērā rezultātus, tas būtu pienācīgi jāpamato.¹⁰² Pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības līdzdalība un iepriekšēja iesaiste ir svarīgs pamats, uz kā ievēlētajiem pārstāvjiem pieņemt politiskus lēmumus. ES pamatā ir pārstāvības demokrātija: Eiropas Parlamenta vēlēšanās pilsoņi piešķir skaidru mandātu saviem pārstāvjiem un netieši pauž savu viedokli par ES rīcībpolitikām;¹⁰³

8. sniegt labāku finansiālu un citādu strukturālo atbalstu pilsoniskajai sabiedrībai, jo īpaši jaunatnes pilsoniskajai sabiedrībai, un atbalstīt vietējās iestādes vietējo jaunatnes padomju izveidē.¹⁰⁴ To varētu panākt, izmantojot īpašu pīlāru Eiropas Demokrātijas rīcības plānā pilsoniskās sabiedrības un sociālo partneru iesaistīšanai un īpašu pilsoniskās sabiedrības stratēģiju;¹⁰⁵
9. ieviest tiesību aktu “jauniešu aspekta pārbaudi”, ieskaitot gan ietekmes novērtējumu, gan mehānismu konsultācijām ar jauniešu pārstāvjiem, ja tiek uzskatīts, ka tiesību akts ietekmē jauniešus;¹⁰⁶
10. stiprināt sadarbību starp ES likumdevējiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai izmantotu saikni starp lēmumu pieņēmējiem un pilsoņiem, ko veido pilsoniskās sabiedrības organizācijas;¹⁰⁷
11. apkopot pilsoņu līdzdalības elementus ES hartā par pilsoņu iesaistīšanu ES lietās.

37. Priekšlikums par tēmu: pilsoņu informēšana, līdzdalība un jaunatne (a)

Mērķis . Padarīt Eiropas Savienību saprotamāku un piekļūstamāku un stiprināt¹⁰⁸ kopīgu Eiropas identitāti, jo īpaši:

1. garantējot minimālo izglītības līmeni attiecībā uz ES un jo īpaši tās demokrātiskajiem procesiem, ieskaitot Eiropas integrācijas vēsturi un Eiropas pilsonību. Visu vecumu cilvēkiem vajadzētu būt iespējai izmantot šādās programmas, un tās būtu jāizstrādā iesaistei un vecumam piemērotā veidā, piemēram, veidojot īpašas programmas un izglītojošus materiālus bērniem un skolām,¹⁰⁹ kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas aktīvi darbojas neformālās izglītības jomā;¹¹⁰
2. uzticamu informāciju par ES padarot iekļaujošā veidā viegli piekļūstamu visiem iedzīvotājiem. ES iestādēm būtu jāizmanto piekļūstamāka valoda un jāizvairās no birokrātisko terminu izmantošanas saziņā, vienlaikus saglabājot sniegtās informācijas kvalitāti un speciālās zināšanas un pielāgojot informāciju dažādiem saziņas kanāliem un auditorijas profiliem.¹¹¹ Tai būtu jāapsver, piemēram, iespēja izveidot mobilo lietotni, kurā skaidrā valodā sniegta informācija par ES rīcībpolitiku.¹¹² Būtu

¹⁰² EPP2 39. ieteikums, BE valsts paneldiskusija 3.

¹⁰³ Izmaiņa DG 10A, īsāks formulējums.

¹⁰⁴ DK valsts pasākumu pārstāvis.

¹⁰⁵ Izmaiņa DG 54C.

¹⁰⁶ DK valsts pasākumu pārstāvis.

¹⁰⁷ DK valsts pasākumu pārstāvis.

¹⁰⁸ Izmaiņa DG 15A, kompromisa formulējums.

¹⁰⁹ EPP2 24., 36., 38. ieteikums, BE valsts paneldiskusija.

¹¹⁰ Izmaiņa DG 16C.

¹¹¹ EPP2 33, BE FR un NL valstu paneldiskusijas.

¹¹² EPP2 26.

jāpieliek īpašas pūles, lai uzrunātu jauniešus, izmantojot digitālos medijus, jauniešu kustības un dažādus “vēstniekus” (organizācijas un privātpersonas), kas izskaidro¹¹³ ES projektu,¹¹⁴

3. plašāk izmantojot mākslīgā intelekta un tulkošanas tehnoloģijas, lai apietu¹¹⁵ valodu barjeras,¹¹⁶ nodrošinot visu digitālo rīku piekļūstamību un izmantojamību personām ar invaliditāti;¹¹⁷
4. aizsargājot un atbalstot brīvus, plurālistiskus un neatkarīgus medijus un mudinot medijus, tostarp sabiedriskās raidorganizācijas, sabiedriskās ziņu aģentūras un Eiropas medijus, regulārāk atspoguļot Eiropas lietas — vienlaikus ievērojot to brīvību un neatkarību —, lai nodrošinātu regulāru un vispusīgu atspoguļojumu ES dalībvalstīs;¹¹⁸ pastiprinot cīņu pret dezinformāciju un ārvalstu iejaukšanos un nodrošinot žurnālistu aizsardzību;¹¹⁹
5. tuvinot Eiropu iedzīvotājiem, kas darāms, vietējā līmenī uzlabojot¹²⁰ kontaktpunktus un īpašus centrus vai “Eiropas mājas”, lai iedzīvotājiem nodrošinātu resursus, informāciju un padomus par ES lietām, kā arī uzklaustu viņu bažas un iesaistītos debatēs ar apvienībām nolūkā palīdzēt izplatīt pilsoņu viedokļus Eiropas līmenī;¹²¹
6. veicot papildu pasākumus, lai stiprinātu eiropiešu kopīgo identitāti, piemēram, izmantojot ES fondu ES pilsoņu tiešsaistes un bezsaistes īsu un ilgāku sakaru pasākumu (t. i., apmaiņas programmu, paneļdiskusiju, sanāksmju) atbalstam, izveidojot kopīgus sporta pasākumus un komandas vai padarot Eiropas dienu (9. maijs) par papildu¹²² Eiropas svētku dienu visiem ES pilsoņiem.¹²³

38. Priekšlikums par tēmu: demokrātija un vēlēšanas

Mērķis. Stiprināt Eiropas demokrātiju, stiprinot tās pamatus, veicinot dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās, veicinot transnacionālas debates par Eiropas jautājumiem un nodrošinot ciešu saikni starp pilsoņiem un viņu ievēlētajiem pārstāvjiem, kas darāms, jo īpaši:

1. nodrošinot Līgumos noteikto ES vērtību, tostarp tiesiskuma un spēcīga sociālā modeļa,¹²⁴ kas ir Eiropas demokrātijas pamatā, aizsardzību.
2. Eiropas Savienībai attiecībā ar ārvalstīm vispirms vajadzētu stiprināt kopējas demokrātiskās vērtības savā teritorijā. Tikai tad, kad tas būs izdarīts, Eiropas Savienība, izmantojot diplomātiju un dialogu, varēs būt mūsu demokrātiskā modeļa vēstniece valstīs, kuras ir gatavas un vēlas to īstenot,¹²⁵

¹¹³ Izmaiņa DG 17.

¹¹⁴ BE valsts paneļdiskusija.

¹¹⁵ Izmaiņa DG 18A.

¹¹⁶ EPP2 25. ieteikums.

¹¹⁷ Izmaiņa DG 18B.

¹¹⁸ EPP2 31. ieteikums, BE un NL valstu paneļdiskusijas.

¹¹⁹ Izmaiņas 19A līdz 19A, pārformulēts, lai pielāgotu tekstam.

¹²⁰ Izmaiņa DG 21, kompromiss.

¹²¹ BE un FR valstu paneļdiskusijas.

¹²² Izmaiņa DG 23B.

¹²³ EPP2 27. ieteikums, BE valsts paneļdiskusija.

¹²⁴ Izmaiņa DG 25C.

¹²⁵ EPP 14. ieteikums.

3. iecerot ES mēroga referendumu, ko izņēmuma gadījumos par jautājumiem, kas ir īpaši svarīgi visiem Eiropas pilsoņiem, ierosinātu Eiropas Parlaments;¹²⁶
4. grozot ES vēlēšanu likumu nolūkā saskaņot vēlēšanu nosacījumus (balsošanas vecums, vēlēšanu datums, prasības par vēlēšanu apgabaliem, kandidātiem, politiskajām partijām un to finansēšanu) Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kā arī virzoties uz balsošanu par Savienības mēroga vai transnacionāliem sarakstiem¹²⁷ ar kandidātiem no vairākām dalībvalstīm, ņemot vērā¹²⁸ viedokļus, ko šajā jautājumā pauduši ES dalībvalstu pilsoņi.¹²⁹
  -) Daļa Eiropas Parlamenta deputātu būtu jāievēlē, izmantojot Eiropas Savienības mēroga sarakstu, bet pārējie būtu jāievēlē dalībvalstīs;¹³⁰
  -) Šīs reformas mērķim vajadzētu būt arī veicināt digitālās balsošanas iespējas¹³¹ un garantēt īstenas balsošanas tiesības personām ar invaliditāti.¹³²
5. stiprinot saikni starp pilsoņiem un viņu ievēlētajiem pārstāvjiem, ņemot vērā valstu īpatnības un pilsoņu vēlmi būt ar pārstāvjiem ciešākā kontaktā un apzināties, ka viņu bažas noved pie konkrētas Eiropas Parlamentā un valstu parlamentos ievēlēto pārstāvju rīcības.¹³³ Tas ir universāls jautājums, un būtu jāiesaista visu vecumu cilvēki;¹³⁴
  -) Eiropas pilsoņiem vajadzētu būt lielāki ietekmei uz to, kas tiek ievēlēts par Komisijas priekšsēdētāju. To varētu panākt, vai nu Komisijas priekšsēdētāju ievēlot tieši¹³⁵, vai izmantojot vadošo kandidātu sistēmu;¹³⁶

---

¹²⁶ EPP 18. ieteikums. NBI Pilsoņu pārstāvji paskaidroja, ka tas būtu jāīsteno un jāizmanto uzmanīgi.

¹²⁷ Eiropas Komisijas pārstāvji skaidroja, ka tas būtu jāīsteno pēc pārejas perioda un bez steigas.

¹²⁸ Izmaiņas DG 28E, G, H.

¹²⁹ EPP2 16. ieteikums, NL valsts paneldiskusija 20, viedokļi par "transnacionāliem sarakstiem" valsts paneldiskusijā bija dažādi.

¹³⁰ Balstīts uz EPP2 16. ieteikumu, diskusiju darba grupā.

¹³¹ EPP2 19. ieteikums un DDP.

¹³² Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja.

¹³³ Izmaiņa DG 32B.

¹³⁴ EPP2 36. ieteikums, BE un FR valstu paneldiskusijas.

¹³⁵ Francijas Nacionālā paneldiskusija ("Eiropas Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšana vispārējās vēlēšanās"), DDP (galīgais Kantar ziņojums: Pienesumu grupa apspriež Komisijas priekšsēdētāja tiešu ievēlēšanu, ko veic pilsoņi.)

¹³⁶ EP nostāja: par Eiropas Komisijas priekšsēdētāju jāievēlē vislielāko balsu daļu Eiropas Parlamenta vēlēšanās ieguvušās Eiropas politiskās partijas vadošais kandidāts, ko var atbalstīt Eiropas Parlamenta deputātu vairākums. Ja koalīcijas balsu vairākumu nevar sasniegt, uzdevums būtu jāuztic nākamajam vadošajam kandidātam. Šajā nolūkā Eiropas politiskās partijas var izvirzīt kandidātus Komisijas priekšsēdētāja amatam. Paulo Rangel: lai stiprinātu vadošo kandidātu procesu, Eiropas Parlamenta un Eiropadomes nostājas būtu jāmaina, un tas nozīmē izmaiņas līgumā: Parlaments ierosinātu un Padome apstiprinātu Komisijas priekšsēdētāju. DDP (galīgais Kantar ziņojums: "Pienesumu grupa apspriež Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšanu un komisāru iecelšanu, tostarp vadošo kandidātu sistēmu."). EYE, 23. lpp.: "Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātus nevajadzētu ievēlēt uzvarētāju partiju aizkulišu sarunās. Mums būtu jāīsteno tā dēvētā vadošo kandidātu sistēma, kurā katra partija pirms vēlēšanu kampaņas paziņo savu kandidātu, ko ievēlēt par Komisijas priekšsēdētāju, ja šī partija iegūst balsu vairākumu. Aktīvi piedaloties kampaņā un tiešā saskarē ar iedzīvotājiem, nākamais priekšsēdētājs varētu izveidot ciešākas saiknes ar Eiropas iedzīvotājiem." Diskusija DG.

- J) Eiropas Parlamentam vajadzētu būt likumdošanas iniciatīvas tiesībām, lai ierosinātu¹³⁷ apspriežamos tematus un pēc tam pieņemtu tekstus, kas vajadzīgi, lai veiktu pēcpasākumus attiecībā uz ieteikumiem, kuri izriet no apspriedēm;¹³⁸
- J) Eiropas Parlamentam būtu jālemj par ES budžetu, jo tādas ir parlamentu tiesības valsts līmenī;¹³⁹
- J) Politiskās partijas, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, arodbiedrības būtu jāpadara dinamiskākas un piekļūstamākas, lai pilsoņi vairāk iesaistītos Eiropas demokrātijā.¹⁴⁰ Tas arī veicinātu ES tematu iekļaušanu publiskās debatēs ar politisko partiju, organizētas pilsoniskās sabiedrības un sociālo partneru starpniecību ne tikai Eiropas Parlamenta vēlēšanu laikā, bet arī pirms valsts, reģionālajām un vietējām vēlēšanām;¹⁴¹
Demokrātija ir iemiesota institūcijās un sabiedrībā kopumā, arī darbavietā, kur to nodrošina sociālie partneri.¹⁴²

39. Priekšlikums par tēmu: lēmumu pieņemšanas process ES

Mērķis. Uzlabot ES lēmumu pieņemšanas procesu, lai nodrošinātu ES spēju rīkoties, vienlaikus ņemot vērā visu dalībvalstu intereses un garantējot pilsoņiem pārredzamu un saprotamu procesu, kas darāms, jo īpaši:

1. pārvērtējot lēmumu pieņemšanas un balsošanas noteikumus ES iestādēs, galveno uzmanību pievēršot jautājumam par vienprātīgu balsošanu, kas ļoti apgrūtina vienošanās panākšanu, vienlaikus nodrošinot taisnīgu balsu sadalījuma aprēķinu, lai aizsargātu mazo valstu intereses;¹⁴³
  - J) Par visiem jautājumiem, par kuriem šobrīd ir jāpieņem vienprātīgs lēmums, turpmāk būtu jālemj ar kvalificētu balsu vairākumu. Vienīgie izņēmumi būtu jaunu dalībvalstu uzņemšana ES un izmaiņas ES pamatprincipos, kā noteikts LES 2. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.¹⁴⁴
2. nodrošinot lēmumu pieņemšanas pārredzamību, ļaujot neatkarīgiem pilsoņiem novērotājiem cieši sekot lēmumu pieņemšanas procesam, garantējot plašākas¹⁴⁵ tiesības piekļūt dokumentiem un uz šā pamata attīstot ciešākas saiknes un labāku dialogu starp pilsoņiem un ES iestādēm;¹⁴⁶

¹³⁷ Izmaiņa DG 34C.

¹³⁸ BE valsts paneldiskusija (3.2.), FR valsts paneldiskusija (11), DDP (galīgais Kantar ziņojums: "Attiecībā uz Eiropas Parlamentu — respondenti visbiežāk aicina piešķirt tam reālas likumdošanas iniciatīvas pilnvaras.").

¹³⁹ Padome neuzskata, ka šis ierosinājums balstās pilsoņu ieteikumos, līdz ar to tas neatbilst metodoloģijai, par kuru panākta vienošanās.

¹⁴⁰ DDP (galīgais Kantar ziņojums: "Saskaņā ar citu atbildi partijām būtu jāklūst piekļūstamākām cilvēkiem no dažādām kultūrām un dažādos sociālekonomiskajos apstākļos.").

¹⁴¹ Reģionu komiteja darba grupā.

¹⁴² Izmaiņa DG 38, kompromisa formulējums.

¹⁴³ EPP2 20. ieteikums.

¹⁴⁴ EPP4 21. ieteikums.

¹⁴⁵ Izmaiņa DG 43.

¹⁴⁶ EPP2 34. ieteikums, NL valsts paneldiskusija.

- J ES ir jāuzlabo lēmumu pieņemšanas procesa un iestāžu pārredzamība. Piemēram, Padomes un Eiropas Parlamenta sanāksmes, tostarp tā balsojumi, būtu jāpārtraida tiešsaistē vienā un tajā pašā veidā. Tas ļautu ieinteresētajiem pilsoņiem sekot līdzi ES rīcībpolitikas veidošanai un prasīt politiku un rīcībpolitikas veidotāju atbildību;¹⁴⁷ būtu jāstiprina Eiropas Parlamenta izmeklēšanas tiesības;
  - J ES lēmumu pieņemšanas process būtu jāpilnveido, lai vairāk iesaistītu valstu, reģionālos un vietējos pārstāvjus, sociālos partnerus un organizēto pilsonisko sabiedrību.¹⁴⁸ Būtu jāstiprina parlamentu sadarbība un dialogs. Eiropas Parlamentam būtu likumdošanas procedūrā ciešāk jāiesaista valstu parlamenti, kas varētu, piemēram, piedalīties uzklaušīšanās.¹⁴⁹ Turklāt labāka subnacionālā līmeņa un Reģionu komitejas iesaiste palīdz labāk ņemt vērā pieredzi, kas gūta, īstenojot ES tiesību aktus.¹⁵⁰
3. apsverot iespēju mainīt ES iestāžu nosaukumus, lai pilsoņiem precizētu iestāžu funkcijas un attiecīgo lomu ES lēmumu pieņemšanas procesā;¹⁵¹
- J ES lēmumu pieņemšanas procesa pamatā vajadzētu būt skaidrākai un saprotamākai struktūrai, kas atgādina valstu sistēmas¹⁵² un skaidri atspoguļo kompetenču sadalījumu starp Eiropas iestādēm un dalībvalstīm;¹⁵³
  - J Piemēram, ES Padomi varētu saukt par ES Senātu, savukārt Eiropas Komisiju — par ES Izpildkomisiju.¹⁵⁴
4. uzlabojot Eiropas Savienības spējas panākt rezultātus svarīgākajās jomās;¹⁵⁵
5. nodrošinot pienācīgus pilsoniskā un sociālā dialoga mehānismus un procesus visos ES lēmumu pieņemšanas procesa posmos no ietekmes novērtējuma līdz rīcībpolitikas izstrādei un īstenošanai;¹⁵⁶
6. reformējot Eiropas Savienības darbību, kas panākams, labāk iesaistot sociālos partnerus un organizēto pilsonisko sabiedrību; stiprinot pastāvošās struktūras, lai lēmumu pieņemšanas procesā labāk atspoguļotu ES pilsoņu vajadzības un vēlmes, ņemot vērā to nozīmi Eiropas demokrātiskajā dzīvē; šajā sakarā palielinot EESK institucionālo lomu un dot tai iespēju darboties kā līdzdalības demokrātijas pasākumu, piemēram, strukturēta dialoga ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un pilsoņu

---

¹⁴⁷ Diskusija darba grupā, kura pamatā bija EPP2 34. ieteikums, NL valsts paneļdiskusija, DDP (galīgais *Kantar* ziņojums: "Tiek atbalstīta lielāka pārredzamība un lielāka pilsoņu iesaiste arī ES lēmumu pieņemšanas procesā."

¹⁴⁸ DG diskusija (valstu parlamentu un Reģionu komitejas uzstāšanās).

¹⁴⁹ Izmaiņa DG 45C.

¹⁵⁰ Izmaiņa DG 46B.

¹⁵¹ EPP2 15. ieteikums.

¹⁵² Diskusija darba grupā, kuras pamatā bija EPP2 15. ieteikumā paustā vajadzība "precizēt ES iestāžu funkcijas", DDP (galīgais *Kantar* ziņojums: "Ir arī .. ierosinājumi padziļināt ES divpalātu likumdevēju sistēmu."

¹⁵³ Izmaiņa DG 48B.

¹⁵⁴ EPP2 15. ieteikums.

¹⁵⁵ Diskusijas darba grupā.

¹⁵⁶ Izmaiņa DG 52A.

paneļdiskusijām, veicinātājai un garantētājai. Eiropas Savienības demokrātiskajai dzīvei vajadzīga aktīva pilsoniskā sabiedrība;¹⁵⁷

7. atsākot diskusiju par konstitūciju, lai palīdzētu mums labāk saskaņot savas vērtības. Konstitūcija var nākt par labu precizitātei, kā arī palīdzēt iesaistīt iedzīvotājus un vienoties par lēmumu pieņemšanas procesa noteikumiem.¹⁵⁸

40. Priekšlikums par tēmu: subsidiaritāte

1. Aktīva subsidiaritāte un daudzlīmeņu pārvaldība ir ES darbības un demokrātiskās pārskatatbildības pamatprincipi un pamatelementi.¹⁵⁹
- 2.
3. ES būtu jāpārskata mehānisms, kas valstu parlamentiem ļauj novērtēt, vai jauni tiesību aktu priekšlikumi Eiropas līmenī neskar to juridiskās kompetences, un jādod iespēja ierosināt tiesību akta priekšlikumus Eiropas līmenī. Šādi mehānismi būtu jāattiecinā arī uz visiem ES reģionālajiem parlamentiem, kuriem ir likumdošanas pilnvaras.¹⁶⁰
4. Reformēt Reģionu komiteju, lai ietvertu pienācīgus dialoga kanālus reģioniem, kā arī pilsētām un pašvaldībām, piešķirt tai lielāku lomu¹⁶¹ institucionālajā struktūrā, kad runa ir par lietām ar teritoriālu ietekmi.¹⁶²
5. Sistemātiska subsidiaritātes definīcijas izmantošana, par ko kopīgi vienojušās visas ES iestādes, varētu palīdzēt precizēt, vai lēmumi ir jāpieņem Eiropas, valsts vai reģionālā līmenī.¹⁶³
6. Sociālie partneri un organizētā pilsoniskā sabiedrība būtu labāk jāiesaista lēmumu pieņemšanas procesā, ņemot vērā to nozīmi Eiropas demokrātiskajā dzīvē. Eiropas Savienības demokrātiskajai dzīvei vajadzīga aktīva sabiedrība.¹⁶⁴

Mēs aicinām Eiropas Savienības iestādes šīs darba grupas secinājumus realizēt praksē un rezultatīvi īstenot. To varētu darīt, izmantojot iespējas, ko jau paredz Lisabonas līgums, un vajadzības gadījumā ierosinot Eiropas konventu.¹⁶⁵

---

¹⁵⁷ EESK, kompromisa formulējums.

¹⁵⁸ EPP 35. ieteikums, FR valsts paneļdiskusija, apvienotās izmaiņas DG 51C, D.

¹⁵⁹ Izmaiņa DG 53D.

¹⁶⁰ Diskusija darba grupā, valstu parlamenti.

¹⁶¹ Diskusija darba grupā, RK un EESK; galīgais Kantar ziņojums, 85. lpp.

¹⁶² Izmaiņa DG 58B.

¹⁶³ Izmaiņa DG 59B.

¹⁶⁴ Diskusija darba grupā, sociālie partneri un vairāki citi locekļi.

¹⁶⁵ Izmaiņa DG 63A, kompromisa formulējums.

27/4/2022

“Migrācija”

41. Priekšlikums par tēmu: likumīga migrācija¹⁶⁶

Mērķis. Stiprināt ES lomu likumīgās migrācijas jomā

Pasākumi

1. Uzsākt komunikācijas kampaņu Eiropas līmenī, lai EURES (Eiropas Nodarbinātības dienesti), ES Imigrācijas portāls un ES prasmju profila noteikšanas rīks trešo valstu valstspiederīgajiem būtu labāk pazīstami Eiropas pilsoņiem un lai ES uzņēmumi tajos ieskatītos un tos lietotu biežāk, kad tie pieņem darbā jaunus darbiniekus (6. ieteikums)
2. Izveidot Eiropas struktūrvienību, kas nodarbotos ar migrantu piekļuvi ES darba tirgum, vai arī paplašināt Eiropas Nodarbinātības dienestu sadarbības tīkla (EURES) pilnvaras, piemēram, uzlabot Talantu partnerības projektus (ieteikums Nr. 7 un debates darba grupā), paredzot iespēju, pamatojoties uz vērtēšanas kritērijiem, tiešsaistē saskaņot prasmju pieprasījumu un piedāvājumu, migrantiem esot vēl izbraukšanas valstī (ieteikums Nr. 9 un debates darba grupā). ES būtu jānodrīkstina dalībvalstis vienkāršot legālo migrantu uzņemšanu un integrāciju un padarīt viņiem vienkāršāku piekļuvi ES darba tirgum, uzlabojot dažādo iesaistīto pārvaldes iestāžu sadarbību (debates darba grupā)
3. Uzlabot Zilās kartes direktīvas darbību un īstenošanu, lai piesaistītu attiecīgas kvalifikācijas, kas vajadzīgas ES ekonomikai (ieteikums Nr. 7 un debates darba grupā), ņemot vērā smadzeņu aizplūšanas risku (sk. 1. pasākumu 42. priekšlikumu)
4. Saskaņotā veidā sekmēt darba apstākļu augšupeju visā Savienībā, lai cīnītos pret darba apstākļu nevienlīdzību un nodrošinātu efektīvu ES darbaspēka migrācijas politiku un strādājošo tiesību ievērošanu Šajā sakarā stiprināt arodbiedrību lomu valstu un starptautiskā līmenī (ieteikums Nr. 28 un debates darba grupā), sadarbojoties ar darba devējus pārstāvošām organizācijām (diskusija plenārsesijā)
5. Labāk informēt un izglītēt dalībvalstu pilsoņus par jautājumiem, kas saistīti ar migrāciju un integrāciju (ieteikums Nr. 30, Lietuvas ieteikums Nr. 9 un debates darba grupā)

42. Priekšlikums par tēmu: neatbilstīga migrācija¹⁶⁷

Mērķis. Stiprināt ES lomu visu veidu neatbilstīgas migrācijas apkarošanā un stiprināt Eiropas Savienības ārējo robežu aizsardzību, vienlaikus ievērojot cilvēktiesības

Pasākumi

¹⁶⁶ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt balstās: Eiropas pilsoņu 4. paneļdiskusijas (EPP4) ieteikumi Nr. 6, 7, 9, 28, 30; Lietuvas ieteikums Nr. 9

¹⁶⁷ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem priekšlikums galvenokārt balstās: Eiropas pilsoņu 4. paneļdiskusijas (EPP4) ieteikumi Nr. 8, 27, Lietuvas ieteikums Nr. 10, Nīderlandes ieteikums Nr. 3.

1. Aktīvi, piemēram, ar partnerības nolīgumiem, piedalīties to valstu ekonomiskajā un sociālajā attīstībā, kuras atrodas ārpus Eiropas Savienības un no kurām ir liels migrantu pieplūdums, risinot migrācijas pamatcēloņus, tostarp klimata pārmaiņas. Šīm darbībām vajadzētu būt pārredzamām un ar konkrētiem rezultātiem, ar izmērāmu ietekmi, par ko būtu jāsniedz skaidra informācija ES pilsoņiem (ieteikums Nr. 27, NL 3. ieteikums un debates darba grupā)
2. Nodrošināt visu ārējo robežu aizsardzību, uzlabojot *Frontex* pārredzamību un pārskatatbildību un stiprinot šīs aģentūras lomu (ieteikums Nr. 8 un debates darba grupā), kā arī pielāgojot ES tiesību aktus pašreizējām neatbilstīgas migrācijas problēmām, piemēram, cilvēku kontrabandai, cilvēku tirdzniecībai, seksuālai izmantošanai, trešo valstu īstenotiem hibrīduzbrukumiem, kas migrantus izmanto kā ieroci, un cilvēktiesību pārkāpumiem (Lietuvas ieteikums Nr. 10 un debates darba grupā)

43. Priekšlikums par tēmu: neatbilstīgā migrācija¹⁶⁸ (a)

Mērķis. Visās dalībvalstīs vienādi piemērot kopīgus noteikumus par migrantu pirmo uzņemšanu

Pasākumi

1. Izstrādāt visu ES aptverošus pasākumus, lai garantētu visu migrantu, bet jo īpaši grūtnieču, bērnu, nepavadītu nepilngadīgo un visu neaizsargāto cilvēku, drošību un veselību (ieteikumi Nr. 10 un 38 un debates darba grupā)
2. Pastiprināt ES finansiālo, loģistikas un operatīvo atbalstu (tostarp vietējām un reģionālajām iestādēm un pilsoniskās sabiedrības organizācijām) pirmās uzņemšanas pārvaldībai, kā rezultātā bēgļi un atbilstīgie migranti varētu integrēties ES, bet neatbilstīgos migrantus būtu iespējams repatriēt (ieteikums Nr. 35 un debates darba grupā)

44. Priekšlikums par tēmu: patvēruma, integrācija¹⁶⁹

Mērķis. Stiprināt ES lomu un reformēt Eiropas patvēruma sistēmu, pamatojoties uz solidaritātes un taisnīgas pienākumu sadales principiem

Pasākumi

1. Pieņemt ES kopējos noteikumus par procedūrām starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanai dalībvalstīs, ko vienādi piemēro visiem patvēruma meklētājiem. Šajās procedūrās būs jāievēro cilvēka cieņa un starptautiskās tiesības (ieteikums Nr. 29 un Itālijas ieteikumi Nr. 3.8. un 4.4. (15. lpp.), kā arī debates darba grupā). Tā kā patvēruma meklētāju uzņemšanā ir iesaistīti dažādi dalībnieki valsts līmenī, ES būtu jāmudina dalībvalstis vienkāršot un paātrināt šo procesu, uzlabojot dažādu attiecīgo pārvaldes iestāžu sadarbību, un izveidot biroju (vienas pieturas aģentūru vai ieceļošanas punktu)

¹⁶⁸ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 4. paneldiskusijas (EPP4) ieteikumi Nr. 10, 35, 38

¹⁶⁹ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 4. paneldiskusijas (EPP4) ieteikumi Nr. 36, 37, 38, 39, 40; Itālijas ieteikumi Nr. 3.8. un 4.4. (15. lpp.) un Nr. 5.6. lpp. (11. lpp.), Lietuvas ieteikumi Nr. 2 un 3, Nīderlandes ieteikumi Nr. 1 un 2.

patvēruma meklētājiem, lai racionalizētu valstu administratīvās procedūras (ieteikums Nr. 37 un debates darba grupā)

2. Pārskatīt Dublinas sistēmu, lai panāktu, ka atbildības sadalījums, tostarp migrantu sadale pa dalībvalstīm ir solidāra un taisnīga; iespējams paredzēt arī citus atbalsta veidus (ieteikumi Nr. 33, 36, 37, 40; LT 2. ieteikums; Itālijas ieteikums Nr. 3.8 (15. lpp.) un Nīderlandes ieteikums Nr. 2, kā arī debates darba grupā un diskusija plenārsesijā)
3. Paaugstināt minimālos patvēruma meklētāju uzņemšanas standartus, kas noteikti Direktīvā 2013/33/ES, pieņemot stingrākus leģislatīvos pasākumus uzņemšanas apstākļu un izmitināšanas uzlabošanai (EPP 31. ieteikums Nr. 31, Itālijas ieteikums Nr. 5.6. (sk. 11. lpp.) un debates darba grupā)
4. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš grūtniecēm un bērniem, īpaši nepavadītiem nepilngadīgajiem (ieteikums Nr. 38 un debates darba grupā)
5. Nostiprināt un palielināt ES Patvēruma aģentūras finansiālos un cilvēkresursus, lai tā varētu koordinēt un pārvaldīt patvēruma meklētāju sadali ES dalībvalstīs nolūkā panākt taisnīgu sadalījumu (ieteikumi Nr. 36, 37, Lietuvas ieteikums Nr. 3 un debates darba grupā)

45. Priekšlikums par tēmu: atvērumš, integrācija¹⁷⁰ (a)

Mērķis. Uzlabot integrācijas politiku visās dalībvalstīs

Pasākumi

1. ES (kopā ar vietējām un reģionālām iestādēm un pilsoniskās sabiedrības organizāciju palīdzību) nodrošina, ka katrs patvēruma meklētājs un bēglis, kamēr tiek izskatīta viņa uzturēšanās lieta, apmeklē valodu un integrācijas kursus un pasākumus (ieteikums Nr. 32, Francijas ieteikums Nr. 13 un debates darba grupā un diskusija plenārsesijā)
2. Patvēruma meklētājiem ar attiecīgu kvalifikāciju viscaur Eiropas Savienībā, kad vien iespējams, jānodrošina piekļuve darba tirgum, lai uzlabotu viņu spēju pašiem sevi uzturēt (7. ieteikums un debates darba grupā)

---

¹⁷⁰ Pilsoņu ieteikumi, uz kuriem galvenokārt ir balstīts šis priekšlikums: Eiropas pilsoņu 4. paneldiskusijas (EPP4) ieteikumi Nr. 7 un 32, Francijas iesniegtais grozījums Nr. 13.

“Izglītība, kultūra, jaunatne un sports”

46. Priekšlikums par tēmu: izglītība

Mērķis: ES un dalībvalstīm būtu jācenšas līdz 2025. gadam izveidot iekļaujošu Eiropas izglītības telpu, kurā visiem iedzīvotājiem, tostarp lauku un attālos reģionos, ir vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai izglītībai un mūžizglītībai. Šajā nolūkā Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm jo īpaši būtu jāveic šādi pasākumi.

Pasākumi

1. Saskaņot visu dažādo izglītības programmu līmeni Eiropas Savienībā, akceptējot valsts, reģionālo un vietējo saturu, un izveidot ciešākas saiknes starp izglītības sistēmām, tostarp organizējot diplomu līdzvērtību¹⁷¹ Būtu jāpieņem sertificēts minimālais izglītības standarts pamatzglītības priekšmetos, sākot ar pamatskolu¹⁷². Izglītības jomā vai vismaz pilsoniskuma izglītībā ir jāievieš kopīga kompetence, un šīs ES kompetences īstenošana nedrīkst liegt dalībvalstīm īstenot pašām savas kompetences; Profesionālie grādi un apmācība būtu jāapstiprina un savstarpēji jāatzīst visās ES dalībvalstīs¹⁷³. Eiropas Savienībai būtu arī jāatbalsta neformālās un ikdienējās mācīšanās¹⁷⁴, kā arī ārvalstīs pavadītu mācību periodu, atzīšana un jaunatnes organizācijas, kas to nodrošina.
2. Attīstīt nākotnes prasībām atbilstošu izglītību un mūžizglītību Eiropā saskaņā ar tiesībām uz bezmaksas apmācību darbavietā visiem, galveno uzmanību pievēršot šādiem tematiem:
  - pilsoniskā izglītošana par demokrātiskajiem procesiem, kā arī ES vērtībām un Eiropas vēsturi¹⁷⁵; tas būtu jāizstrādā kā kopīgs modulis, kas jāmača visās dalībvalstīs; būtu jāuzlabo arī ekonomiskā pratība, lai labāk izprastu Eiropas integrācijas procesu¹⁷⁶;
  - digitālās prasmes¹⁷⁷;
  - STEAM¹⁷⁸
  - uzņēmējdarbība un pētniecība;
  - uzlabot kritisko domāšanu; būtu jāuzlabo medijpratība, lai nodrošinātu drošību tiešsaistē un dotu iespēju iedzīvotājiem visās dalībvalstīs neatkarīgi izvērtēt attiecīgās informācijas uzticamību un identificēt viltus ziņas, bet vienlaikus izmantot interneta piedāvātās iespējas; tas būtu jāiekļauj pamatzglītībā kā īpaša mācību stunda un jāpiedāvā arī citās sabiedriskās vietās visu vecumu iedzīvotājiem ES šim mērķim izveidotas organizācijas pārvaldībā,

---

¹⁷¹ Francijas VPP 6. grozījums.

¹⁷² EPP1 37. ieteikums.

¹⁷³ EPP 3. ieteikums. Francijas VPP 6. grozījums.

¹⁷⁴ EPP1 41. ieteikums.

¹⁷⁵ Sīkāk izklāstīts darba grupā “Eiropas demokrātija”. Skatīt EPP2 24. ieteikumu, Beļģijas VPP 1.1., 1.2. un 2.12. ieteikumu un Itālijas VPP ieteikumu par “iekļaušanas politiku”.

¹⁷⁶ Itālijas VPP ieteikums par “iekļaušanas politiku”.

¹⁷⁷ Sīkāk izklāstīts darba grupā “Digitālā pārkārtošanās”. Skatīt EPP1 ieteikums Nr. 8 un 34.

¹⁷⁸ Itālijas VPP ieteikums par tematu “Veicināt jauniešus studēt zinātnes priekšmetus”.

- izmantojot dalībvalstu paraugpraksi; ES būtu jānodrošina, ka dalībvalstis šo īpašo finansējumu izmanto paredzētajiem mērķiem¹⁷⁹;
- iekļaut vispārīgās prasmes visos mācību kursos skolu mācību programmās. Vispārīgās prasmes ir: savstarpēja uzklaušīšana, iedrošinošs dialogs, noturība, izpratne, cieņa pret citiem un citu novērtēšana, kritiskā domāšana, pašmācība, nezūdoša zinātkāre un orientēšanās uz rezultātiem¹⁸⁰;
  - Ikvienam dot iespēju mācīties par videsilgtspēju un tās saikni ar veselību. Bioloģiskajai daudzveidībai vajadzētu būt obligātai tēmai skolā. Šai izglītībai būtu jāskatās skolā ar konkrētiem tematiem, kas pievēršas visiem ekoloģiskajiem jautājumiem, un tajā būtu jāiekļauj ekskursijas, kurās parādītu attiecīgus reālās dzīves piemērus, un tas būtu jāatbalsta ar finansēšanas programmu¹⁸¹;
  - iebiedēšanas un rasisma apkarošana.
3. Atbalstīt skolotāju apmācību¹⁸², lai viņi apgūtu paraugpraksi un izmantotu inovatīvas un radošas mācību metodes, kas atspoguļo mācību metožu attīstību, piemēram, līdzdalības videospēles vai praktiskus pasākumus, pamatojoties arī uz pieredzi, kas gūta no Covid-19 pandēmijas un citām krīzēm, kā arī veicināt mobilitātes iespējas.¹⁸³
  4. Lai apmierinātu visu bērnu un ģimeņu izglītības vajadzības, viņiem piešķirt prioritāti attiecībā uz piekļuvi aparatūrai un efektīvai platjoslas savienojamībai.¹⁸⁴
  5. Izveidot informācijas platformu ES mēroga zināšanu un pieredzes apmaiņai, apkopojot informāciju par transnacionāliem izglītības un apmācības kursiem Eiropas Savienībā, iepazīstinot ar paraugprakses piemēriem un piedāvājot iedzīvotājiem iespēju iesniegt jaunas idejas pārrobežu apmaiņai. Tajā būtu jāpiedāvā mācību materiāli par klimata pārmaiņām, ilgtspēju, vides jautājumiem un digitalizāciju un jāsniedz informācija par esošajiem specializētajiem forumiem par galvenajiem tematiem¹⁸⁵. To varētu darīt pieejamu kopā ar finansēšanas programmu, kas atbalstītu platformā pieejamās informācijas izmantošanu un īstenošanu.

47. Priekšlikums par tēmu: Eiropas jaunatnes lietas

Mērķis. ES un dalībvalstīm ir jākoncentrējas uz jauniešu īpašajām vajadzībām dažādās politikas jomās, tostarp Eiropas Savienības reģionu politikā, lai piedāvātu viņiem labākos iespējamus apstākļus studijām, darbam un neatkarīgas dzīves sākšanai, vienlaikus iesaistot viņus demokrātiskajā dzīvē un

¹⁷⁹ EPP1 33. un 48. ieteikums. Izskatīts arī darba grupā “Digitālā pārkārtošanās”. Skatīt EPP1 ieteikumu Nr. 47 par veselīgu interneta izmantošanu.

¹⁸⁰ EPP1 5. ieteikums.

¹⁸¹ EPP1 15. un 18. ieteikums.

¹⁸² Itālijas VPP ieteikums par tēmu “Eiropa pasaulē”

¹⁸³ EPP1 18. un 41. ieteikums un Itālijas VPP ieteikums par tēmu “Ieguldījums instruktoru apmācībā”.

¹⁸⁴ EPP1 17. ieteikums, kas kopumā paredzēts darba grupai “Digitalizācija”.

¹⁸⁵ EPP1 15. ieteikums. Vācijas VPP ieteikums par tēmu “Informācijas platformu zināšanu un pieredzes apmaiņai ES mērogā”.

lēmumu pieņemšanas procesos, tostarp Eiropas līmenī. Jaunatnes organizācijām ir izšķiroša nozīme. Lai sasniegtu šo mērķi, mēs ierosinām šādus pasākumus.

Pasākumi

1. Piedāvāt jauniešiem plašākas iespējas un atbalstīt pašreizējās programmas attiecībā uz līdzdalību un pārstāvību visu līmeņu demokrātiskajos un lēmumu pieņemšanas procesos, tostarp organizējot pilsoņu paneļdiskusijas arī ar bērniem (piemēram, vecumā no 10 līdz 16 gadiem) skolās. Eiropas pārstāvji savās skolās varētu tikties ar skolēniem, lai stiprinātu iedzīvotāju pietuvinātību Eiropai un izpratni par to jau no agrīna vecuma.¹⁸⁶ Lai nodrošinātu, ka visa ES līmeņa politikas veidošana tiek skatīta no jaunatnes skatpunkta, būtu jāizstrādā ES "Jaunatnes tests", lai attiecībā uz visiem jaunajiem tiesību aktiem un politikai tiktu veikts uz jaunatni vērsts ietekmes novērtējums, tostarp rīkota apspriešanās ar jauniešiem.
2. Būtu jāapspriež un jāapsver balsošana Eiropas Parlamenta vēlēšanās no 16 gadu vecuma, vienlaikus uzlabojot pilsonisko izglītību un izglītošanu par ES. Valstu politiskajām partijām būtu jānodrošina, ka gados jaunāki kandidāti tiek iekļauti arī Eiropas Parlamenta vēlēšanu sarakstos.¹⁸⁷
3. Lai labāk sagatavotu jauniešus darba dzīves uzsākšanai, dot iespēju vidusskolēniem (vecumā no 12 gadiem) kvalitatīvā novērošanas vizītē apmeklēt peļņas un bezpeļņas organizācijas, šajā nolūkā cieši sadarboties skolām, vietējām pašvaldībām, attiecīgajām organizācijām un uzņēmumiem.¹⁸⁸ Šie apmeklējumi būtu jāuzskata par daļu no plašāka profesionālās orientācijas procesa formālās izglītības jomā, lai jaunieši varētu pirmo reizi kontaktēties ar profesionālo darba vidi ar mērķi iegūt profesionālo orientāciju vai apsvērt iespēju kļūt par uzņēmēju.
4. Nozīmīgāks ES finansējums *NextGenerationEU* ietvaros būtu jāvelta arī pastiprinātās Eiropas Garantijas jauniešiem īstenošanai, tostarp lielākām saistībām, labākai informēšanai, piedāvājuma kvalitātes uzlabošanai, finansējumam un visu dalībvalstu un attiecīgo iesaistīto iestāžu rīcībai. Ņemot vērā jauniešu organizāciju zināšanas par jauniešu vajadzībām, valsts valdībām būtu jāsadarbības ciešā dialogā ar šīm organizācijām, lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku garantijas īstenošanu.
5. Nodrošināt, ka jauniešu prakse un darbvietas atbilst kvalitātes standartiem, tostarp attiecībā uz atalgojumu, izbeidzot jauniešu minimālās algas un jebkādas citas diskriminējošas darba tiesību noteikumus, kas īpaši attiecas uz jauniešiem, kā arī ar juridisku instrumentu aizliedzot neapmaksātu praksi darba tirgū un ārpus formālās izglītības.¹⁸⁹
6. Nodrošināt jauniešiem pienācīgus dzīves apstākļus, tostarp piekļuvi sociālajai aizsardzībai un mājokļiem. Jauniešiem vajadzētu būt pieejamai tādai pašai sociālajai aizsardzībai, kāda ir pārējām vecuma grupām. Būtu jāatvieglo arī jauniešu piekļuve mājokļiem par pieņemamu cenu, tostarp izmantojot ES finansējumu.¹⁹⁰

---

¹⁸⁶ Beļģijas VPP 6.1. ieteikums, Francijas VPP 7. grozījums.

¹⁸⁷ Beļģijas VPP 7.2. ieteikums.

¹⁸⁸ EPP1 4. ieteikums.

¹⁸⁹ Ierosinājums papildināt EPP1 ieteikumu Nr. 1 un Nr. 30, kas ietverti darba grupā par spēcīgāku ekonomiku, sociālo taisnīgumu un nodarbinātību.

¹⁹⁰ Ierosinājums papildināt EPP1 ieteikumu Nr. 25, kas ietverti darba grupā par spēcīgāku ekonomiku, sociālo taisnīgumu un nodarbinātību.

7. Ir vajadzīga konkrēta politika, lai novērstu intelektuālā darbaspēka emigrāciju no konkrētiem ES reģioniem un valstīm, jo jauniešiem nav pietiekamu iespēju, un vienlaikus padarīt Eiropu pievilcīgāku, lai novērstu Eiropas talantu un darbaspēka aizplūšanu uz trešām valstīm un tādējādi, tostarp izmantojot ES finansējumu, novērstu kaitējumu teritoriālajai kohēzijai, jo īpaši attiecībā uz tiem reģioniem, kuri ievērojami zaudē jaunus talantus.¹⁹¹
8. Nopietnas krīzes (piemēram, veselības krīzes, kara) gadījumā ir jābūt labi sagatavotiem un tūlīt elastīgi īstenojamiem plāniem ar sīki izstrādātiem scenārijiem, lai mazinātu ietekmi uz jauniešu studijām, profesionālo apmācību, pāreju uz darba tirgu, kā arī garīgo labbūtību¹⁹².

48. Priekšlikums par tēmu: kultūra un apmaiņa

Mērķis. Lai veicinātu apmaiņas kultūru un sekmētu Eiropas identitāti un Eiropas daudzveidību dažādās jomās, dalībvalstīm ar Eiropas Savienības atbalstu būtu jāveic šādi pasākumi.¹⁹³

Pasākumi

1. Veicināt Eiropas apmaiņu dažādās jomās gan fiziski, gan digitāli, tostarp izglītības apmaiņu, mērķsadarbību, ceļošanu un profesionālo mobilitāti (tostarp skolotājiem un vietējiem ievēlētiem politiķiem). Šādai apmaiņai visās dalībvalstīs vajadzētu būt pieejamai visiem neatkarīgi no vecuma, izglītības līmeņa, pieredzes un finanšu līdzekļiem¹⁹⁴. Ar šo vispārējo mērķi ES cita starpā būtu jāstiprina esošās ES līmeņa apmaiņas un mobilitātes programmas, piemēram, Eiropas Solidaritātes korpuss, *Erasmus+* un *DiscoverEU*, un jānodrošina plašāka un daudzveidīgāka dalība šajās programmās, kā arī jāapsver iespēja pievienot arī jaunus elementus, piemēram, papildu mērķi par pilsonisko dienestu, ko veicinātu ar brīvprātīgo darbu (Eiropas Solidaritātes korpusa gadījumā), un “kultūras caurlaides” (*DiscoverEU* gadījumā). Šajā jautājumā būtiska nozīme ir vietējām un reģionālajām pašvaldībām Reģionu komitejas paspārnē.
2. Veicināt daudzvalodību kā tiltu uz citām kultūrām jau no agrīna vecuma. Minoritāšu un reģionālajām valodām ir nepieciešama papildu aizsardzība, ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par minoritāšu valodām un Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību. ES būtu jāapsver iespēja izveidot iestādi, kas veicinātu valodu daudzveidību Eiropas līmenī. Būtu obligāti jānodrošina, lai bērni kopš pamatskolas pēc iespējas augstākā līmenī apgūtu citu aktīvu ES valodu, kas nav viņu dzimtā valoda. Lai veicinātu Eiropas iedzīvotāju spēju sazināties ar plašākām savu Eiropas līdzpilsoņu grupām un lai veicinātu Eiropas kohēziju, dalībvalstīm būtu jāveicina tuvāko kaimiņos esošo ES dalībvalstu

¹⁹¹ EPP4 28. ieteikums. Nīderlandes VPP (“Mūsu redzējums par kultūru, jaunatni un sportu”) 1. ieteikums. Francijas VPP 6. grozījums.

¹⁹² EPP1 ieteikums Nr. 6.

¹⁹³ Nīderlandes VPP (“Mūsu redzējums par kultūru, jaunatni un sportu”) 2. ieteikums.

¹⁹⁴ EPP1 36. ieteikums. Francijas VPP 6. grozījums. Beļģijas VPP ieteikums Nr. 2.10 un 2.11. Vācijas VPP “Radīt vairāk apmaiņas iespēju studentiem Eiropā”. Nīderlandes VPP (“Mūsu redzējums par kultūru, jaunatni un sportu”) 1. un 3. ieteikums. Itālijas VPP ieteikums par tēmu “Savienot austrumus un rietumus, veicinot kultūras apmaiņu un kopīgas kultūras iniciatīvas”.

valodas apguve pārrobežu apgabalos un jānodrošina sasniegt angļu valodas sertificējama standarta līmeni.¹⁹⁵

3. Radīt iespējas dalīties ar Eiropas kultūrām, apvienot cilvēkus un veicināt viņu virzību uz kopīgu Eiropas identitāti, piemēram, rīkojot pasākumus un sapulces, kurās iesaistītas visas mērķgrupas un kuras notiek dažādās vietās. Daži konkrēti piemēri ir Pasaules mākslas dienas¹⁹⁶, Eiropas *Expo*, tostarp izglītojoši pasākumi, vai Eiropas dienas (9. maijs) noteikšana par Eiropas svētku dienu visiem ES iedzīvotājiem¹⁹⁷.
4. Aizsargāt Eiropas kultūras mantojumu un kultūru¹⁹⁸, tostarp atzīstot vietējās un reģionālās kultūras un ražošanas īpatnības¹⁹⁹, īstenojot jaunas iniciatīvas to aizsardzībai un novērtēšanai, mobilitāti kultūras mantojuma apmaiņas veicināšanai un veicinot tādus esošos pasākumus kā "Radošā Eiropa", jaunais Eiropas "Bauhaus", sadraudzības pilsētu programmas un "Eiropas kultūras galvaspilsētas" saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem.
5. Veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka kultūras jomas profesionāļi ES līmenī tiek pietiekami aizsargāti, jo īpaši visās turpmākajās krīzēs, pieņemot tiesisko regulējumu Eiropas līmenī.

49. Priekšlikums par tēmu: sports

Mērķis. Sports ir svarīga mūsu sabiedrības dzīves daļa, tas palīdz aizstāvēt mūsu vērtības, nodrošināt veselīgu dzīvesveidu un veselīgu novecošanu, veicināt apmaiņas kultūru, kā arī novērtēt daudzveidīgo Eiropas mantojumu. Šā iemesla dēļ dalībvalstīm ar Eiropas Savienības atbalstu būtu jācenšas īstenot šādus pasākumus.

Pasākumi

1. Likt uzsvāru uz vērtībām, jo īpaši dzimumu līdztiesību, taisnīgumu un iekļautību, ko var konkrēti atspoguļot sporta praksē visā izglītības procesā.
2. Palielināt informētību par sporta un fizisko aktivitāšu labvēlīgo ietekmi uz veselību²⁰⁰.
3. Iekļaut sporta pasākumus ES līmeņa apmaiņas un mobilitātes programmās²⁰¹.
4. Pievērst lielāku uzmanību ne tikai profesionālajam un komerciālajam sportam, bet arī vietējam un tradicionālam sportam, kas ir Eiropas kultūras daudzveidības un kultūras mantojuma veicināšanas aspekts, un atbalstīt sportu neprofesionālā vidē.
5. Tajā pašā laikā veicināt Eiropas identitātes redzamību, organizējot vairāk ES mēroga sporta pasākumu, veidojot ES sporta komandas vai izstādot ES karogus vai simbolus Eiropas sporta pasākumos.

¹⁹⁵ EPP1 32. un 38. ieteikums. Nīderlandes VPP ("Mūsu redzējums par kultūru, jaunatni un sportu") 3. ieteikums.

¹⁹⁶ Itālijas VPP ieteikums par tēmu "Eiropa pasaulē"

¹⁹⁷ Francijas VPP 7. grozījums. Beļģijas VPP 2.5., 6.1. un 8.7. ieteikums, Itālijas VPP, ieteikums par tēmu "Eiropas vērtību, kultūras iezīmju, kā arī reģionālo īpatnību uzlabošana".

¹⁹⁸ Nīderlandes VPP ("Mūsu redzējums par kultūru, jaunatni un sportu") 2. ieteikums.

¹⁹⁹ Itālijas VPP ieteikums par tēmu "20. gadsimta ražošanas modeļa pārvarēšana".

²⁰⁰ EPP1 29. ieteikums.

²⁰¹ EPP1 36. ieteikums.

6. Vairāk ieguldīt komunikācijas centienos, piemēram, Eiropas Sporta nedēļā, lai nodrošinātu, ka iedzīvotāji no visas ES var kopīgi izmantot pamatiespējas.